

Działalność Komisji Faunistycznej i jej raporty są sponsorowane przez:

Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2011

Komisja Faunistyczna

Niniejszy raport zawiera 501 obserwacji z roku sprawozdawczego oraz 61 z lat wcześniejszych (wyróżnione podaniem pełnego roku) – akceptowanych przez Komisję i tym samym uznawanych za stwierdzenia. Dotyczą one 106 gatunków i podgatunków. Około 11% zgłoszonych obserwacji nie uzyskało akceptacji (patrz aneks).

W roku 2011 do awifauny krajowej nie przybył żaden nowy gatunek. Po raz pierwszy stwierdzono gniazdowanie zarosłówki *Acrocephalus dumetorum*, a po raz drugi edredona *Somateria mollissima*. Z najciekawszych obserwacji warto wymienić: drugie stwierdzenie szlamca długodziobego *Limnodromus scolopaceus*, trzecie cyraneczki karolińskiej *Anas carolinensis* i burzyka szarego *Puffinus griseus*, czwarte mewy cienkodziobej *Chroicocephalus genei*, czwarte i piąte burzyka żółtodziobego *Calonectris diomedea* oraz szóste stwierdzenie czerniczki *Aythya collaris*. Odnotowano wyjątkowo liczne pojawy następujących gatunków: bernikli rdzawoszyjej *Branta ruficollis* (41 stwierdzeń), błotniaka stepowego *Circus macrourus* (40), kurhannika *Buteo rufinus* (14), mornela *Charadrius morinellus* (37), wydrzyka tęposternego *Stercorarius pomarinus* (15), zarosłówki (24) i świstunki żółtawej *Phylloscopus inornatus* (12). Zwraca też uwagę stwierdzenie trzech gatunków sępów, w tym sępa kasztanowatego *Aegypius monachus* po prawie 30-letniej przerwie.

Wobec systematycznie wzrastającej liczby stwierdzeń bernikli rdzawoszyjej gatunek ten został z dniem 01.01.2012 skreślony z tabeli gatunków podlegających weryfikacji. W przypadku gadożera *Circaetus gallicus* z województwa lubelskiego wymóg zgłaszania ograniczono do stwierdzeń lęgu.

Stwierdzenia uszeregowano według regionów w kolejności alfabetycznej, a w obrębie województwa – chronologicznie. Kod liczbowy po nazwie gatunkowej w pierwszej części dotyczy okresu sprzed roku sprawozdawczego, a w drugiej – danych z tego roku; w obu przypadkach liczba stwierdzeń łamana przez liczbę osobników; symbol „n” wyraża liczby nieustalone, a skrót „ca” oznacza liczby przybliżone. Stanowiska gatunków zagrożonych utajniono.

Komisja dziękuje D. Forsmanowi za konsultacje w kilku trudnych przypadkach.

Wykaz stwierdzeń – *List of accepted records*

Kategorie A i C (pojawy naturalne – *natural occurrence*)

„Gęś grenlandzka” *Anser albifrons flavirostris*

1/1, 2/2

DOLNOŚLĄSKIE: 25.02.11. – 1 ad. (foto), Osiek, pow. trzebnicki (W. Lenkiewicz).

PODLASKIE: 04.04.11. – 1 os. (foto), Złotoria, pow. białostocki (G. Grygoruk).

Gęś mała *Anser erythropus*

DOLNOŚLĄSKIE: 19.10.2009 – 1 ad., Niedźwiedź, pow. ząbkowicki (M. Domagała).

DOLNOŚLĄSKIE: 03.02.11. – 1 ad. (foto), Chodlewo, pow. trzebnicki, 17.04.11. – 1 ad. (foto), Stawno, pow. milicki (W. Lenkiewicz), 28. i 31.10.11. – 3 ad. (foto) tamże (P. Malczyk i inni); 30.10.–13.11.11. – 1 ad. (foto), Radziądz, pow. trzebnicki, 02.11.11.

– 1 ad. (foto), Jamnik, pow. trzebnicki (A. Kuźnia, T. Szymala), 04. i 06.11.11. – 3 ad. (wideo, foto) tamże (M. Domagała i inni); 06.11.11. – 1 juv. (foto), Gąski, pow. trzebnicki (W. Lenkiewicz); 10.–11.11.11. – 1 juv. (foto), Jamnik, pow. trzebnicki (W. Lenkiewicz, A. Kuźnia, T. Grochowski), 10.–13.11.11. – 3 ad. (foto) tamże (W. Lenkiewicz i inni); 19.11.11. – 2 ad. i 2 juv. (foto), Dzbanów, pow. ząbkowicki (B. Smyk, W. Grzesiak, M. Kozik); 10.12.11. – 1 juv. (foto), Stawno, pow. milicki (W. Lenkiewicz).

ŚLĄSKIE: 12.03.11. – 1 ad. (foto), Wielikąt, pow. raciborski (M. Rojek).

WIELKOPOLSKIE: 23.03.11. – 1 ad. (foto), Kwileń, pow. pleszewski (P. Żurawlew).

✧ Tak jak w latach wcześniejszych, głównym miejscem spotkań gęsi małej w kraju jest dolina Baryczy wraz z przyległymi terenami. Obserwacje trzech dorosłych gęsi dotyczą prawdopodobnie przemieszczającego się stadka.

Bernikła kanadyjska *Branta canadensis*

POMORSKIE: 10.06.11. – 1 para z 6 pull. (foto), Gdańsk, Park Nadmorski (M. Niepomnik).

Bernikła rdzawoszyja *Branta ruficollis*

179/318, 41/65

PODLASKIE: 11.–12.11.2000 – 1 ad., zb. Siemianówka (S. Niedźwiecki).

ŚLĄSKIE: 07.02.2009 – 1 os. (foto), Krzyżanowice, pow. raciborski (D. Świtła).

KUJAWSKO-POMORSKIE: 21.11.2010 – 1 ad., Sławsk Wielki, pow. inowrocławski (J. Winiński).

DOLNOŚLĄSKIE: 25.01.11. – 1 os. (foto), Budziszów, pow. wrocławski (K. Ostrowski, P. Kołodziejczyk); 06.02.11. – 1 ad. (foto), Wąsosz, pow. górowski (W. Lenkiewicz, P. Kołodziejczyk); 12.–22.02.11. – 1 ad. i 1 imm. (foto), Osiek i Powidzko, pow. trzebnicki (S. Karpicki i inni); 09.03.11. – 1 ad. (foto), Osiek, pow. trzebnicki (A. Kuźnia);

13.03.11. – 1 ad. (foto), Czatkowice i Grabownica, pow. milicki (W. Lenkiewicz i inni); 23.03.11. – 1 os. (foto), Zb. Mietkowski (G. Orłowski); 01.10.11. – 1 os., Milicz (pow.) (B. Smyk); 08.10.11. – 1 juv. (foto), Ruda Sułowska, pow. milicki (W. Lenkiewicz, A. Kuźnia); 08.11. i 07.12.11. – 1 ad. (foto), Jamnik, pow. trzebnicki (G. Orłowski, L. Matacz); 27.11.11. – 1 os., 03.–04.12.11. – 1–3 juv. (foto), Radziądz, pow. trzebnicki (W. Lenkiewicz).

KUJAWSKO-POMORSKIE: 12.03.11. – 1 os., Strzelno Klasztorne, pow. mogileński (J. Winiński).

LUBUSKIE: 10.03.11. – 1 os., zb. Raduszec, pow. krośnieński (P. Czechowski, M. Bocheński); 22.10.11. – 1 os. (foto), PN Ujście Warty, pow. sulęciński (P. Malik, W. Muchowski, G. Pyziotek).

- ŁÓDZKIE: 22.03.11. – 1 ad. (foto), Chorzeplin, pow. łęczycki (Ł. Krajewski); 30.10.11. – 1 juv. (foto), zb. Jeziorsko (A. Kleszcz, Ł. Krajewski), 13.11.11. – 6 os. tamże (A. Kleszcz).
- MAZOWIECKIE: 28.03.11. – 1 os. (foto), Stary Sielc, pow. makowski (A. Dmoch).
- OPOLSKIE: 06.03.11. – 1 os. (foto), Zb. Otmuchowski (M. Zawadzki, T. i A. Tańczuk), 22.03.11. – 1 ad. tamże (M. Domagała); 23.10.11. – 1 os. (foto), Zb. Turawski (J. Stasiak); 27.10.11. i 08.11.11. – 1 ad., Zb. Otmuchowski (P. Kołodziejczyk, M. Domagała), 19.11.11. – 1 ad. i 2 juv. (foto) tamże (M. Domagała, J. Szymczak); 20.12.11. – 1 os., Gościęcin, pow. kędzierzyńsko-kozielski (A. Gorczewski); 25.12.11. – 7 os. (4–5 ad.; foto), Zb. Otmuchowski (J. Szymczak).
- PODLASKIE: 31.03.11. – 1 os., Łomża (pow.) (C. Mitrus); 03.04.11. – 1 os. (foto), Jednaczewo, pow. łomżyński (M. Syguła).
- POMORSKIE: 25.–31.03.11. – 2 ad. (foto), Ostaszewo, pow. nowodworski (P. Zientek, A. Marczewski, M. Kujawa).
- ŚLĄSKIE: 05.03.11. – 1 os. (foto), zb. Dzierżno Duże, pow. gliwicki (M. Skóra, G. Schneider); 16.10.11. – 1 juv. (foto), rez. Łęczak, pow. raciborski (M. Buchalik); 06.11.11. – 1 juv. (foto) zb. Dzierżno Duże, pow. gliwicki (S. Beuch, R. Gwóźdź), 26.11.11. – 1 ad. i 1 juv. tamże (S. i M. Beuch), 10.–20.11.11. – 1 imm. (foto) tamże (R. Kruszyk i inni); 31.12.11. – 1 os., Pławniowice, pow. gliwicki (D. Szlama i inni).
- WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 11. i 17.11.11. – 1 juv. (foto), rez. Zatoka Elbląska (S. Bzoma, M. Betlejewicz).
- WIELKOPOLSKIE: 19.03.11. – 1 os., Runowo, pow. poznański (S. Karpicki); 29.03.11. – 1 ad. (foto), Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); 03.–05.04.11. – 2 imm. (foto), Kiszkowo, pow. gnieźnieński (A. Kiszka, A. Loręcki, B. Krąkowski), 06.–15.04.11. – 1 ad. (foto) tamże (B. Krąkowski); 03.04.11. – 1 ad. (foto), Przemęt, pow. wolsztyński (S. Kaczmarek).
- ZACHODNIOPOMORSKIE: 28.10.–18.11.11. – 1–2 juv. (foto), Sadlno, pow. gryficki (P. Zientek i inni); 15.12.11. – 5 os. (foto), Bielice, pow. pyrzycki (M. Jasiński, Z. Kajzer).
- ✧ Rekordowa liczba stwierdzeń w roku potwierdza, że bernikla ta pojawia się u nas ostatnio regularnie. Poprzednie kody liczbowe zawierały błędy, które skorygowano.

Gęsiówka egipska *Alopochen aegyptiaca*

- PODLASKIE: 09.03.2008 – 2 ad. (foto), Brzostowo, pow. łomżyński (P. Waclawik i inni).
- LUBUSKIE: 26.10.11. – 1 para z 2 pull. (foto), Karnin, pow. gorzowski (T. Krzyśków, M. Migdalczyk).
- OPOLSKIE: 02.07.11. – 1 para z 4 pull. (foto), Zb. Nyski (J. Szymczak).
- ŚLĄSKIE: 27.05.11. – 1 para z 6 pull. (foto), Roszków, pow. raciborski (M. Nagler); 07.06.11. – 1 para z 7 pull. (foto), Bluszczów, pow. raciborski (M. Rojek).
- ✧ Choć przejawy ekspansji tego gatunku w kraju są na razie skromne, to odnotowano dwa nowe stanowiska poza znanym wcześniej rejonem Raciborza.

Mandarynka *Aix galericulata*

- WIELKOPOLSKIE: 05.07.11. – 1 ♀ z 6 juv. (foto), Mielnica Duża, pow. koniński (D. i K. Cierplikowscy).
- ✧ Drugi przypadek lęgu poza środowiskiem synantropijnym; poprzedni miał miejsce na Dolnym Śląsku w roku 2008 (Komisja Faunistyczna 2009).

Cyraneczka karolińska *Anas carolinensis*

2/2, 1/1

DOLNOŚLĄSKIE: 30.03.–16.04.11. – 1 ♂ (fot. 1), Brzezia Łąka, pow. wrocławski (T. Maszkało i inni).

✧ Trzecie stwierdzenie nastąpiło zaledwie rok po pierwszych dwóch (Kajzer 2011, Maszkało & Pietkiewicz 2011).

Helmiatka *Netta rufina*

OPOLSKIE: 28.06.11. – 1 ♀ z 2 pull., Januszkowice, pow. krapkowicki (T. Stawarczyk).

ŚLĄSKIE: 17.06.11. – 1 ♀ z 6 pull. (foto), rez. Łęczzak, pow. raciborski (M. Nagler); 05.08.11. – 3 ♀♀ z pull., 6 juv., Wielikąt, pow. wodzisławski (J. Betleja).

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 15.–18.05. i 13.06.11. – 1 ♀ z gniazdem i 1 gniazdo z pull. (foto), Jez. Ryńskie, pow. ostródzki (P. Zieliński, T. Ciek, K. Jankowski).

Czerniczka *Aythya collaris*

5/5, 1/1

DOLNOŚLĄSKIE: 07.05.–11.06.11. i 21.08.11. – 1 ♂ (fot. 2), Ruda Sułowska, pow. milicki (W. Lenkiewicz i inni, forum.przyroda.org).

✧ Szóste stwierdzenie po trzyletniej przerwie (Komisja Faunistyczna 2009).

Podgorzałka *Aythya nyroca*

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 03.07.2010 – 1 ♀ z cn. 3 pull. (foto), jez. Druzno, pow. elbląski (C. Nitecki, Z. Pągowski).

DOLNOŚLĄSKIE: 01.07.11. – 1 ♀ z 8 pull. (foto), Ruda Żmigrodzka, pow. trzebnicki, 21.08.11. – 1 ♀ z 9 pull./juv. (foto), Ruda Sułowska, pow. milicki (W. Lenkiewicz).

LUBELSKIE: 05.–07.11. – 6–10 ♀♀ z pull. i pull./juv. (foto), Stary Brus, pow. włodawski (M. Urban, Z. Paśnik, A. Różycki); 05.–08.11. – 1 ♀ z pull. (foto), Jez. Wytyckie, pow. włodawski (M. Urban, S. Aftyka, M. Przepiórka); 06.–09.11. – 7–9 ♀♀ z pull. (foto), Sosnowica, pow. parczewski (M. Urban i inni); 10.07.11. – 1 ♀ z 2 pull., zb. Podewórce, pow. parczewski (Z. Paśnik).

MAŁOPOLSKIE: 17.07.11. – 2 pull./juv. (foto), Rudze, pow. oświęcimski (D. Wiehle).

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 29.06.11. – 2 ♀♀ z pull. (foto), jez. Druzno, pow. elbląski (C. Nitecki, Z. Pągowski).

✧ Powyższy wykaz stanowisk dokumentuje tylko pewne stwierdzenia lęgów, co nie odzwierciedla stanu populacji krajowej, która w ostatnich latach wzrasta.

Edredon *Somateria mollissima*

POMORSKIE: 06.–14.06.11. – 1 ♀ z gniazdem (foto), Gdańsk Port Północny (S. Bzoma, J. Typiak).

✧ Drugie stwierdzenie lęgu w kraju; poprzednie odnotowano w maju 1997 (Czyżak 2001).

Turkan *Somateria spectabilis*

32/36, 1/1

ZACHODNIOPOMORSKIE: 20.01.11. – 1 ♂ (foto), Kołobrzeg (pow.) (J. Typiak, A. Kośmicki).

✧ Turkan stał się w ostatnich latach wielką rzadkością w naszym kraju; ostatni raz stwierdzono go w październiku 2005 (Komisja Faunistyczna 2006).

Sterniczka jamajska *Oxyura jamaicensis*

8/8, 2/2

POMORSKIE: 17.07.11. – 1 ♂ (foto), ujście Redy, pow. pucki (A. i A. Kośmiccy).

ŚLĄSKIE: 21.04.–05.05.11. – 1 ♀ (fot. 3), zb. Kuźnica Warężyńska, pow. Dąbrowa Górnicza (R. Gwóźdź, P. Kozłowski).

Fot. 1. Cyraneczka karolińska *Anas carolinensis*, Brzezia Łąka, kwiecień 2011 (fot. J. Ratajczak) – *Green-winged Teal, Brzezia Łąka, April 2011*

Lodowiec *Gavia immer*

ca 65/ca 66, 2/2

POMORSKIE: 05.11.11. – 1 os. (foto), Krynica Morska, pow. nowodworski (A. Janczyszyn; ozn. KF).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 16.04.11. – 1 os. (foto), Pobierowo, pow. gryficki (M. Sołowiej, Z. Kajzer, Ł. Ławicki);

Burzyk żółtodzioby *Calonectris diomedea*

3/3, 2/2

POMORSKIE: 15.09.11. – 1 os. (foto), Piaski, pow. nowodworski (M. Skakuj, M. Polakowski, S. Niziński), 01.10.11. – 1 os. (fot. 4) tamże (G. Bela, P. Zientek).

Fot. 2. Czerniczka *Aythya collaris*, Ruda Sułowska, maj 2011 (A. Kuźnia) – *Ring-necked Duck, Ruda Sułowska, May 2011*

Fot. 3. Sterniczka jamajska *Oxyura jamaicensis*, zb. Kuźnica Warężyńska, kwiecień–maj 2011 (fot. R. Gwóźdź) – *Ruddy Duck, Kuźnica Warężyńska Reservoir, April–May 2011*

Fot. 4. Burzyk żółtodzioby *Calonectris diomedea*, Piaski, październik 2011 (fot. P. Zientek) – Cory's Shearwater, Piaski, October 2011

- ✧ Siedem stwierdzeń burzyków w ostatnich trzech latach zdaje się wskazywać, że ich pojawy na naszym wybrzeżu mogą być bardziej regularne niż nam się dotychczas wydawało.

Burzyk szary *Puffinus griseus*

2/2, 1/1

POMORSKIE: 23.10.11. – 1 os. (foto), Jantar, pow. nowodworski (R. Kapowicz, T. Kułakowski; ozn. KF); 23.10.11. – 1 os. (fot. 5), Kąty Rybackie, pow. nowodworski (A. Niemczyk).

- ✧ Trzecie stwierdzenie zaledwie rok po drugim (Kowalski & Domagała 2011). Komisja uznała, że obie obserwacje dokonane jednego dnia w niewielkim odstępnie czasowym dotyczą tego samego osobnika.

Fot. 5. Burzyk szary *Puffinus griseus*, Kąty Rybackie, październik 2011 (fot. A. Niemczyk) – Sooty Shearwater, Kąty Rybackie, October 2011

Fot. 6. Nawałnik duży *Oceanodroma leucorhoa*, Hel, grudzień 2011 (fot. A. Janczyszyn) – Leach's Storm-petrel, Hel, December 2011

- Nawałnik duży *Oceanodroma leucorhoa*** 15/16, 1/1
 POMORSKIE: 17.12.11. – 1 os. (fot. 6), Hel, pow. pucki (A. Janczyszyn).
 ✧ Poprzedniego stwierdzenia dokonano w październiku 2006 (Komisja Faunistyczna 2007).
- Głuptak *Morus bassanus*** 18/21, 0/0
 POMORSKIE: 27.02.2010 – 1 juv./imm., Kuźnica, pow. pucki (A. Niemczyk).
 ✧ W roku 2010 dokonano jeszcze dwóch innych obserwacji głuptaków na Płw. Helskim (Komisja Faunistyczna 2011).
- Kormoran mały *Phalacrocorax pygmeus*** 110/220, 4/7
 MAZOWIECKIE: 10.04.2004 – 1 os., Warszawa (M. Szymański).
 LUBUSKIE: 18.08.11. – 1 juv. (foto), Czarnowice, pow. krośnieński (J. Lewandowski).
 ŁÓDZKIE: 01.04.11. – 1 ad., zb. Jeziorsko (T. Janiszewski, R. Włodarczyk).
 PODKARPACKIE: 05.09.–02.10.11. – 1 ad. i 3 juv. (foto), Ruda Różaniecka, pow. lubaczowski (R. Cymbała i inni).
 ŚLĄSKIE: 29.03.11. – 1 ad. (foto), zb. Kuźnica Warężyńska, pow. Dąbrowa Górnicza (K. Jainta).
 ✧ Po kilku latach obfitych pojawów tego gatunku, rok 2011 był wyjątkowo słaby.
- Pelikan różowy *Pelecanus onocrotalus*** 72/77, 1/1
 POMORSKIE: 09.08.11. – 1 imm. (foto), Jastarnia, pow. pucki (P. Głowacki); 09.–10.08.11. – 1 imm. (foto), ujście Wisły, pow. gdański i nowodworski (M. Polak i inni).
 WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 15.–18.08.11. – 1 imm. (foto), jez. Druzno, pow. elbląski (Z. Pągowski i inni).
 ZACHODNIOPOMORSKIE: 05.–07.08.11. – 1 imm. (foto), Wicie i Darłówko, pow. sławieński (G. Zaniewicz i inni).
 ✧ Wszystkie obserwacje dotyczą tego samego osobnika, przemieszczającego się wzdłuż Wybrzeża.
- Czapla biała *Egretta alba***
 LUBELSKIE: 27.03.–07.06.11. – 27 gniazd z pull. (foto), jez. Kacapka, pow. hrubieszowski (T. Kobylas i inni); 05.–06.11. – cn. 20 par (foto), jez. Mytycze, pow. lubartowski (S. Aftyka, K. Antoń, Ł. Bednarz).
 ŁÓDZKIE: 23.–24.06.11. – 16 par (foto), zb. Jeziorsko (T. Janiszewski i inni).
 PODLASKIE: 13.06.11. – 81 gniazd (foto), Łoje-Awissa/Budy, pow. grajewski/moniecki (P. Świętochowski i inni).
 ✧ Populacja krajowa sięga już niemal 150 par, choć są one skupione w zaledwie kilku koloniach.
- Ibis kasztanowaty *Plegadis falcinellus*** ca 49/n+43, 1/1
 PODLASKIE: 02.–04.09.11. – 1 imm. (foto), Brzostowo, pow. łomżyński (T. Staszewski).
- Warzęcha *Platalea leucorodia*** 131/205, 4/5
 LUBELSKIE: 14.06.2010 – 1 ad., Podedwórze, pow. parczewski (Z. Paśnik); 27.07.2010 – 3 os. (foto, wideo), Zosin, pow. hrubieszowski (G. Sobolewski).
 ŁÓDZKIE: 23.–24.10.11. – 1 juv. (foto, wideo), staw Okręt, pow. łowicki (A. Kleszcz i inni).
 OPOLSKIE: 10.–11.06.11. – 1 ad. (foto), Zb. Turawski (J. Stasiak, T. i A. Tańczuk).
 PODLASKIE: 29.10.11. – 1 os. (foto), jez. Toczyłowo, pow. grajewski (J. Senderacki).

Fot. 7. Ścierwnik *Neophron percnopterus*, Milejewo, sierpień 2011 (fot. W. Podsiadły) – Egyptian Vulture, Milejewo, August 2011

Fot. 9. Sęp kasztanowaty *Aegypius monachus*, Babia Góra, czerwiec 2011 (fot. A. Kośmicki) – Black Vulture, Babia Góra, June 2011

Fot. 8. Sęp płowy *Gyps fulvus*, Zagórzany, wrzesień 2011 (fot. S. Czyż) – Griffon Vulture, Zagórzany, September 2011

ZACHODNIOPOMORSKIE: 30.05.–02.06.11. – 2 ad. (foto), 12.06.11. – 1 ad., Głowaczewo, pow. kołobrzeski (P. Zientek i inni).

✧ Jeden z ptaków obserwowanych w Głowaczewie nosił obrączkę – został zaobrączkowany jako pisklę w czerwcu 2001 w Zlivie w południowych Czechach.

Ścierwnik *Neophron percnopterus*

8/9, 1/1

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 08.08.11. – 1 ad. (fot. 7), Milejewo, pow. elbląski (W. Podsiadły).

✧ Pierwsze stwierdzenie po 6-letniej przerwie (Komisja Faunistyczna 2006).

Sęp płowy *Gyps fulvus*

ca 59/ca 89, 3/3

MAŁOPOLSKIE: 23.06.11. – 1 imm. (foto), Babia Góra, pow. nowosądecki (A. i A. Koźmiccy); 23.07.11. – 1 os. (foto), Bochnia (pow.) (forum.przyroda.org); 09.–10.09.11. – 1 juv. schwytany (fot. 8), Zagórzany, pow. gorlicki (S. Czyż, K. Niemiec), 28.09.11. – tenże wypuszczony (foto), Brzoskwinia, pow. krakowski (D. Wiehle, Z. Bonczar, M. Okrutniak).

Sęp kasztanowaty *Aegypius monachus*

22/22, 1/1

MAŁOPOLSKIE: 23.06.11. – 1 os. (fot. 9), Babia Góra, pow. nowosądecki (A. i A. Koźmiccy).

✧ Pierwsze stwierdzenie od roku 1982 (Tomiałojć & Stawarczyk 2003). Ptak był widziany w towarzystwie sępa płowego.

Gadożer *Circaetus gallicus*

LUBELSKIE: 11.07.2010 – 1 os. (foto), Kornie/Machnów, pow. tomaszowski (D. i J. Gawrońscy).

LUBELSKIE: 01.04.–03.06.11. – 1 para z gniazdem (foto), pow. biłgorajski (P. Stachyra, S. Śliwiński, J. Wójciak); 17.04.11. – 1 ad. (foto), Sobibór, pow. włodawski (S. i A. Aftyka, M. Sokołowski); 29.04.–30.08.11. – 1 os. (foto), Wierzbica, pow. tomaszowski (P. Stachyra, R. Cymbała, M. Tchórzewski); 22.05.11. – 1 ad. (foto), Dołhobrody, pow. włodawski (S. Aftyka, J. Mydlak); 14.06.–03.09.11. – 1 para (foto), Puszcza Solska, pow. biłgorajski, 15.06.–02.09.11. – 1 para (foto), dolina Sołokiji, pow. tomaszowski (D. i J. Gawrońscy); 17.07.11. – 1 ad. (foto), 19.07.11. – 1 ad. (foto), Lasy Sobiborskie, pow. włodawski (D. i J. Gawrońscy); 18.07.11. – 1 ad. (foto), Ujście, pow. janowski (A. Chrzęścik, A. Flis, A. Bisztyga); 20.07.11. – 1 ad. (foto), Krowie Bagno, pow. włodawski (D. i J. Gawrońscy); 14.08.11. – 1 os. (foto), Budynin, pow. tomaszowski (P. Stachyra).

LUBUSKIE: 01.05.11. – 1 os. (foto), Słońsk, pow. sulęciński (M. i J. Skąpscy, I. Podsiadłowska-Skąpska).

MAŁOPOLSKIE: 01.06.11. – 1 ad. (fot. 10), Psary, pow. chrzanowski (P. Malczyk i inni).

MAZOWIECKIE: 22.04.11. – 1 os., Popowo Kościelne, pow. wyszkowski (K. Mortka).

PODKARPACKIE: 02.04.–27.08.11. – 1 para z 1 pull.–juv. (foto), pow. niżański (S. Śliwiński i inni).

✧ Gadożer z 01.06.11. nadleciał akurat w chwili, gdy Komisja w pełnym składzie zebrała się na wiosenne posiedzenie przed domem jednego z członków.

Błotniak stepowy *Circus macrourus*

n+166/n+175, 40/42

LUBELSKIE: 02.05.2010 – 1 ♂ ad., Bogdanka, pow. łęczyński (M. Filipiuk, Ł. Dawidowicz).

DOLNOŚLĄSKIE: 26. i 28.09.11. – 1 ♀, Sobótka i Wilczkowice, pow. wrocławski (P. Kołodziejczyk).

- KUJAWSKO-POMORSKIE: 30.04.11. – 1 juv. (2. rok; foto), Bieganowo, pow. radziejowski (M. Radziszewski); 15.09.11. – 1 ♂ ad. (foto), Sikorowo, pow. inowrocławski (M. Radziszewski).
- LUBELSKIE: 31.08.11. – 1 ♂ ad., Chłopiatyn, pow. hrubieszowski (W. Nalepa); 04.09.11. – 1 ♂ subad. (foto), Wierzbica, pow. tomaszowski (S. Aftyka, S. Przepiórka); 16.09.11. – 1 ♂ subad. (foto), Zastów Karczmiski, pow. opolski (Ł. Bednarz, K. Antoń); 25.09.11. – 1 juv. (foto), Oserdów, pow. tomaszowski (S. Aftyka i inni).
- LUBUSKIE: 08.04.11. – 1 ♀ imm. (foto), PN Ujście Warty, pow. sulęciński (Z. Kajzer).
- ŁÓDZKIE: 31.03.11. – 1 ♂ ad., Gałkowice Stare, pow. radomszczański (M. Kociniak); 08.04.11. – 1 ♀ ad., Szadek, pow. zduńskowolski (R. Miciałkiewicz, P. Waclawik); 11.04.11. – 1 ♂ ad. (foto), Złaków Kościelny, pow. łowicki (R. Tęcza); 10.09.11. – 1 ♂ ad., Chełmo, pow. radomszczański (M. Wężyk, M. Kociniak).
- MAŁOPOLSKIE: 23.04.11. – 1 juv. (2. rok; foto), Podczerwone, pow. nowotarski (K. Jarończyk).
- MAZOWIECKIE: 27.03.11. – 1 ♂ ad. (foto), Twarogi, pow. węgrowski (D. Michałowski); 13.05.11. – 1 ♂ ad., Rutki-Borki, pow. ciechanowski (S. Sosnowski, M. Nowakowska); 05.09.11. – 1 ♂ ad. (foto), Leszno, pow. warszawski zachodni (A. Olszewski); 10.09.11. – 1 ♂ ad., Radzików-Stopki, pow. siedlecki (Z. Kasprzykowski).
- PODKARPACKIE: 11.04.11. – 1 ♂ ad., Pysznica, pow. stalowowolski (S. Watras).
- PODLASKIE: 24.04.11. – 1 ♂ ad. (foto), Ozierany, pow. sokólski (P. Białyomyzy); 02.05.11. – 1 ♂ ad., Bagno Ławki, pow. moniecki (A. Kiszka); 13.08.11. – 1 ♂ ad., Dolistowo Stare, pow. moniecki (Ł. Krajewski); 04.09.11. – 1 juv. (foto), Głęboki Rów, pow. suwalski (M. Polakowski, M. Broniszewska); 04.09.11. – 1 ♂ ad. (foto), Sumowo, pow. sejneński (S. Czernek); 08.09.11. – 1 ♂ ad. (foto), zb. Siemianówka (G. Grygoruk, J. Kosior).
- POMORSKIE: 03.04.11. – 1 ♂ ad. (foto), Krynica Morska, pow. nowodworski (P. Zientek i inni), 25.04.11. – 1 ♂ imm. (3. rok; foto), 1 ♀ ad. (foto) tamże (A. Janczyszyn, S. Kołodziej), 05.09.11. – 1 ♂ ad. (foto) tamże (A. Kośmicki), 17.09.11. – 1 ♂ ad. i 1 ♀ ad. (foto) tamże (A. Kośmicki, S. Niziński), 18.09.11. – 1 ♂ juv. (foto) tamże (A. Janczyszyn, S. Kołodziej, A. Niemczyk), 01.10.11. – 1 ♂ ad. (foto) tamże, 19.10.11. – 1 juv. (foto) tamże (M. Betlejewicz, A. Kośmicki); 21.04.11. – 1 ♂ (foto), Kuźnica, pow. pucki (D. Kilon, K. Głód), 27.04.11. – 1 juv. (2. rok; foto) tamże (A. Marczewski), 29.04.11. – 1 juv. (2. rok; foto) tamże (M. Zimiński, M. Baran), 01.05.11. – 1 ♂ imm. (2. rok; foto) tamże (A. Kośmicki i inni), 09.05.11. – 1 imm. (foto) tamże (D. Kilon).
- ŚLĄSKIE: 17.09.11. – 1 ♂ subad. (foto), Pietrzykowice, pow. żywiecki (W. Mrowiec).
- WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 08.06.11. – 1 ♂ ad., Giżycko (pow.) (P. Klukiewicz); 13.09.11. – 1 ♂, Jurkowo, pow. giżycki (A. Sulej).
- WIELKOPOLSKIE: 04.04.11. – 1 ♂ ad. (foto), Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzinek).
- ✧ W tym rekordowym roku błotniaki stepowe obserwowano na obszarze niemal całego kraju, bo aż w 13 województwach.

Kurhannik *Buteo rufinus*

107/111, 14/17

- LUBELSKIE: 03.10.2009 – 1 juv. (foto), zb. Nielisz, pow. zamojski (lto.most.org.pl).
- LUBELSKIE: 09.06.11. – 1 imm. (2. rok; foto), Sitno, pow. zamojski (M. Pieńkosz); 07.08.11. – 1 imm. (foto), Setniki, pow. hrubieszowski (W. Gargoła); 31.08.11. – 1 juv. (foto), Hulcze, pow. hrubieszowski (S. Aftyka); 05.09.11. – 1 juv. (foto), Myców, pow. hrubieszowski (S. Aftyka, K. Kasperek); 10.09.11. – 1 juv. (foto), Oserdów, pow. tomaszowski (S. Śliwiński i inni); 18.09.–24.10.11. – 1 imm. (2. rok; foto), My-

Fot. 10. Gadożer *Circaetus gallicus*, który „zainaugurował” posiedzenie Komisji, Psary, czerwiec 2011 (fot. J. Lontkowski) – *The Short-toed Eagle which has “inaugurated” the Commission’s session, Psary, June 2011*

Fot. 11. Kurhannik *Buteo rufinus*, Czarny Dunajec, lipiec 2011 (fot. K. Jarończyk) – *Long-legged Buzzard, Czarny Dunajec, July 2011*

ców/Chłopiatyn, pow. hrubieszowski (W. Gargoła i inni); 17.09.11. – 1 os. i 1 imm. (2. rok; foto), Oserdów, pow. tomaszowski (S. Aftyka, K. Kasperek, S. Śliwiński), 25.09.–20.10.11. – 1 juv. (foto) tamże (S. Aftyka i inni), 01. i 16.10.11. – 2 imm. i 1 os. tamże (P. Stachyra i inni); 19.09.11. – 1 juv. (foto), Szczepiatyn, pow. tomaszowski (S. Aftyka, M. Filipiuk, B. Strojny).

MAŁOPOLSKIE: 24.07.–10.08.11. – 1 juv. (fot. 11), Czarny Dunajec, pow. nowotarski (K. Jarończyk, S. Karpicki).

OPOLSKIE: 27.09.11. – 1 juv. (foto), Gościęcín, pow. kędzierzyńsko-kozielski (A. Gorczewski).

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 14.07.11. – 1 ad. (foto), Pistki, pow. ełcki (M. Przysański).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 03.07.–16.08.11. – 1 ad. (foto), Białogard (pow.) (K. Hryniewicz i inni).

✧ W rekordowym roku większości obserwacji dokonano w woj. lubelskim, gdzie wystąpił niewielki jesienny nalot.

Orlik grubodzioby *Aquila clanga*

LUBELSKIE: 04.04.2010 – 1 ad. (foto), Kornie, pow. tomaszowski (S. Aftyka); 18.09.2010 – 1 juv. (foto), Staw, pow. chełmski (S. Aftyka, S. Śliwiński).

PODLASKIE: 02. i 04. 05.2010 – 1 ad. (foto), Siemianówka, pow. hajnowski (P. Białomyzy).

ŚLĄSKIE: 04.10.2010 – 1 imm. (foto), rez. Łęczszak, pow. raciborski (G. Gaudnik).

LUBELSKIE: 28.04.11. – 1 ad. (foto), 16.07.–15.08.11. – 1 ad. (łęg mieszany z *A. pomarina*; foto), Krowie Bagno, pow. włodawski (D. i J. Gawrońscy); 17.08.11. – 1 imm. (foto), Tomaszów Lubelski (pow.) (W. Gargoła); 12.09.11. – 1 ad. (foto), Gródek-Kolonia, pow. tomaszowski (W. Gargoła).

LUBUSKIE-WIELKOPOLSKIE-KUJAWSKO-POMORSKIE-MAZOWIECKIE-PODLASKIE: 06.–09.04.11. – 1 imm. (4. rok) z nadajnikiem sat. (mapa) (birdmap.5dvision.ee, odczyt J. Lontkowski).

MAŁOPOLSKIE-ŚWIĘTOKRZYSKIE-MAZOWIECKIE-LUBELSKIE-PODLASKIE: 05.–09.04.11. – 1 ad. z nadajnikiem sat. (mapa) (birdmap.5dvision.ee, odczyt J. Lontkowski).

PODLASKIE: 17.09.11. – 1 ad. (foto), 18.09.11. – 1 ad. (foto), zb. Siemianówka (D., J. i W. Gawrońscy); 14.12.11. – 1 ad. (foto), Augustów (pow.) (G. Grygoruk, P. Białomyzy, A. Grajewska).

POMORSKIE: 20.04.11. – 1 juv. (2. rok; foto), Krynica Morska, pow. nowodworski (A. Janczyszyn), 13.11.11. – 1 imm. (2. rok; foto) tamże (G. Bela, M. Wawirowicz).

Mieszaniec *Aquila clanga* × *A. pomarina*

LUBELSKIE: 11. i 15.08.11. – 1 juv. (foto), Krowie Bagno, pow. włodawski (D. i J. Gawrońscy).

PODLASKIE: 11.07.11. – 1 pull. schwytany (foto), Babia Góra, pow. hajnowski (P. Mirski, T. Tumiel, M. Korniluk).

Orzeł cesarski *Aquila heliaca* 25/28, 1/1

LUBELSKIE: 22.06.11. – 1 imm. (3. rok; fot. 12), Przeorsk, pow. tomaszowski (W. Gargoła).

Fot. 12. Orzeł cesarski *Aquila heliaca*, Przeorsk, czerwiec 2011 (fot. W. Gargoła) – *Imperial Eagle, Przeorsk, June 2011*

Orzełek *Aquila pennata*

PODLASKIE: 03.05.11. – 1 os. (odm. ciemna; foto), Radziłów, pow. grajewski (T. Staszewski).

Raróg *Falco cherrug*

84/87, 4/4

DOLNOŚLĄSKIE: 24.08.11. – 1 ad. (foto), Zb. Mietkowski (T. Stawarczyk, J. Lontkowski).

DOLNOŚLĄSKIE–OPOLSKIE–ŚLĄSKIE: 09.–10.07.11. – 1 os. z nadajnikiem sat. (www.saker-life2.mme.hu, odczyt J. Lontkowski).

LUBELSKIE: 05.09.11. – 1 juv. (foto), Krzewica, pow. tomaszowski (W. Gargoła).

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 23.09.11. – 1 juv. (foto), Górki, pow. buski (M. Jantarski).

Sokół wędrowny *Falco peregrinus*

DOLNOŚLĄSKIE: 2008–2011 – 1 para, Głogów (pow.) (S. Sielicki, P. Frąckowiak, K. Bykowski).

DOLNOŚLĄSKIE: 25.04.–09.07.11. – 1 para, gniazdowanie prawdopodobne, pow. jeleniogórski (K. Dobrowolska, M. Martini); 30.04.–25.06.11. – 1 para (foto), 18.05.–22.06.11. – 1 para (foto), pow. jeleniogórski (K. Dobrowolska, M. Martini).

KUJAWSKO-POMORSKIE: 2008–2011 – 1 para, Włocławek (pow.) (S. Sielicki i inni).

MAŁOPOLSKIE: 17.06.11. – 1 para, gniazdowanie prawdopodobne, pow. tatrzański (M. Domagała).

MAZOWIECKIE: 2008–2011 – 1 para, Warszawa (S. Sielicki i inni); 2008–20011 – 1 para, Płock (pow.) (S. Sielicki, K. Bykowski).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 2008–2011 – 1 para, Szczecin, 2008–2011 – 1 para, Gryfino (pow.) (S. Sielicki, G. Domian, K. Bykowski).

„Sokół tundrowy” *Falco peregrinus calidus*

ŚLĄSKIE: 22.10.2007 – 1 juv. schwytany (foto), Blachownia, pow. częstochowski (D. Wiehle, S. Czyż, Z. Bonczar; ozn. KF).

POMORSKIE: 06.10.11. – 1 juv. (foto), Krynica Morska, pow. nowodworski (M. Polakowski i inni).

✧ Status tego podgatunku w kraju jest niejasny. Komisja akceptowała dotychczas zaledwie cztery stwierdzenia, chociaż dawniej był spotykany znacznie regularniej (Tomiałojc & Stawarczyk 2003). Każda obserwacja tej formy jest więc warta odnotowania i weryfikacji.

Drop *Otis tarda*

LUBUSKIE: 11.02.11. – 1 os. (fot. 13), Kłopot, pow. ślubicki (K. Gajda, E. Róż).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 11.–17.01.11. – 1 ♂ (foto), Giżyn, pow. pyrzycki (J. Kawka i inni).

✧ Pierwsze stwierdzenia po 6-letniej przerwie (Komisja Faunistyczna 2006).

Szczudłak *Himantopus himantopus*

ca 112/258, 13/30

LUBELSKIE: 01.05.2008 – 8 ad., Annopol/Kock, pow. lubartowski (J. Staworko-Petka, K. Petka).

DOLNOŚLĄSKIE: 23.08.2009 – 1 ♀, Nasławice, pow. wrocławski (P. Kołodziejczyk).

DOLNOŚLĄSKIE: 01.05.11. – 1 para (foto), Stawno, pow. milicki (B. Smyk i inni); 28.05.–16.08.11. – 1 para lęgowa (foto, wideo), Byków, pow. wrocławski (G. Orłowski i inni, www.clanga.com); 31.07.–02.08.11. – 1 para z 4 juv., Wrocław Świniary (P. Kołodziejczyk, A. Bujanowicz, www.clanga.com).

Fot. 13. Drop *Otis tarda*, Kłopot, luty 2011 (fot. K. Gajda) – *Great Bustard, Kłopot, February 2011*

KUJAWSKO-POMORSKIE: 16.06.11. – 2 ad. (foto), Jez. Rakutowskie, pow. włocławski (P. Zieliński, P. Twardowski), 06.11.11. – 2 os. tamże (P. i P. Kozanecy).

LUBUSKIE: 17.05.–27.06.11. – 1 para z 2 pull. (foto), PN Ujście Warty, pow. sulęciński (M. Prange i inni).

MAŁOPOLSKIE: 22.05.11. – 1 os. (foto), Przeręb, pow. oświęcimski (M. Skóra).

OPOLSKIE: 18.–19.05.11. – 1 para (foto), Zb. Turawski (M. Szczepanek i inni, www.clan-ga.com); 10.–11.06.11. – 1 ♂ (foto), Zb. Nyski (J. Wójcicki, P. Wójcik, M. Domagała).

PODLASKIE: 30.04.–01.05.11. – 5 ad. (foto), Uhowo i Suraż, pow. białostocki (M. Broniszewska i inni); 13.–15.05.11. – 1 imm. (foto), zb. Siemianówka (G. Crygoruk, W. Januszkiewicz, S. Beuch, www.birdwatching.pl).

ŚLĄSKIE: 16.05.11. – 2 os. (foto), Jez. Farskie, pow. gliwicki (M. Skóra); 21.05.11. – 2 os. (foto), Zb. Goczałkowicki (M. Nagler, A. Sojka).

✧ Warte odnotowania są dwa kolejne lęgi w kraju po trzech latach przerwy.

Żwirowiec stepowy *Glareola nordmanni* 19/23, 1/2
LUBELSKIE: 06.08.11. – 2 imm. (foto), Stoczek, pow. radzyński (Ł. Bednarz).

Sieweczka morska *Charadrius alexandrinus* 33/44, 2/3
ŁÓDZKIE: 19.08.11. – 2 os. (foto), zb. Jeziorsko (S. Niziński, S. Karpicki).
MAŁOPOLSKIE: 12.–16.04.11. – 1 ♂ (foto), Przeręb, pow. oświęcimski (J. Betleja).

Mornel *Charadrius morinellus* n+98/n+567, 37/354
DOLNOŚLĄSKIE: 16.10.2010 – 2 os. (foto), Goszczyna, pow. oławski (K. Zakrzewski).

- MAZOWIECKIE: 11.09.2010 – 1 ad. i 1 juv. (foto), Gładczyn, 11.09.2010 – 1 ad. (foto), Zbroszki, pow. pułtuski (M. Maniakowski, R. Dróżdż, R. Stelmach).
- PODLASKIE: 20.09.2010 – 1 ad. (foto), Ostrówek, pow. sokólski (P. Białomyzy).
- DOLNOŚLĄSKIE: 25.08.11. – 1 ad., Ciepłowody, pow. ząbkowski (K. Kustusch); 03.09.11. – 1 ad. i 8 juv. (foto), Warmątowice Sienkiewiczowskie, pow. legnicki (T. Maszkało).
- KUJAWSKO-POMORSKIE: 29.08.11. – 4 ad. i 3 juv. (foto), Grocholín, 29.08.11. – 1 juv., Górki Dąbskie, pow. nakielski (M. Radziszewski).
- LUBELSKIE: 30.–31.08.11. – 7 ad. i 5 juv., 02.–05.09.11. – 2 ad. i 7 juv. (foto), Staw, pow. chełmski (S. Aftyka i inni); 01.09.11. – 3 ad. i 22 juv. (foto), Oserdów, pow. tomaszowski (P. Szewczyk i inni); 03.09.11. – 3 juv. (foto), Grabówka, pow. parczewski (Ł. Bednarz); 10.–12.09.11. – 8–9 os. (foto), Rokitno, pow. tomaszowski (P. Stachyra i inni); 25.09.11. – 1 juv. (foto), Śniatycze, pow. zamojski (S. Śliwiński i inni).
- MAŁOPOLSKIE: 24.08.11. – 1 ad. (foto), Poręba Górna, pow. olkuski (P. Filimowski).
- MAZOWIECKIE: 04.09.11. – 5 os. (foto), Seredzice, pow. radomski (R. Tęcza); 25.09.11. – 1 os., Cierpigórz, pow. przasnyski (M. Murawski); 27.09.11. – 10 ad. i juv. (foto), Czapple, pow. węgrowski (Z. Kasprzykowski, R. Kozik).
- OPOLSKIE: 27.08.11. – 9 ad. (foto), Borzysławice, pow. kędzierzyńsko-kozielski (K. Kustusch, A. Gorczewski).
- PODLASKIE: 11.05.11. – 4 ad. (foto), Boćki, pow. bielski (P. Białomyzy, G. Grygoruk).
- POMORSKIE: 27.08.11. – 6 ad. i 1 juv. (foto), Lublewko, pow. wejherowski (M. i D. Łozińscy); 29.08.11. – 10 ad. i juv. (foto), Kopaniewo, pow. łęborski (M. Niepomnik), 04.09.11. – 36 ad. i juv. (foto) tamże (G. Jędro), 07.09.11. – 32 os. (foto) tamże (K. i K. Stępniewscy); 30.08.11. – 4 ad. i 5 juv. (foto), Głuszyno, pow. słupski (G. Jędro, M. Goc, P. Mizancew).
- ŚLĄSKIE: 27.08.11. – 2 ad. i 4 juv. (foto), Psary, pow. lubliniecki (S. Czyż).
- WIELKOPOLSKIE: 15.08.11. – 2 ad. i 1 juv., Szkaradowo, pow. rawicki (A. Kuźnia); 27.08.11. – 1 ad., Osieczna, pow. leszczyński, 28.08.–01.09.11. – 7 ad. i 5 juv. (foto) tamże (P. Szymański); 05.09.11. – 2 juv., Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski); 01.11.11. – 1 ad. (foto), Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał).
- ZACHODNIOPOMORSKIE: 18.08.11. – 1 ad., 24.08.11. – 29 os., 09.09.11. – 9 os., Żalęcino, pow. stargardzki (M. Jasiński); 19.08.11. – 1 ad. i 3 juv., Rzeczyn, pow. kamieński (M. Jasiński); 21.08.11. – 3 ad. (foto), Zacisze, pow. gryficki (P. Zientek); 25.08.11. – 1 os., Sibin, pow. kamieński (M. Sołowiej, A. Malecha); 27.08.11. – 54 os., 28.08.11. – 79 os., 30.08.11. – 73 os. (foto), Barnim, pow. pyrzycki (Z. Kajzer, M. Jasiński); 30.08.11. – 1 juv. (foto), Poczernin, pow. stargardzki (Z. Kajzer); 31.08.11. – 5 ad. i 5 juv. (foto), Gorzysław, 31.08.11. – 2 juv. (foto), Pogorzelica, pow. gryficki (M. Jasiński); 11.09.11. – 2 ad. i 19 juv. (foto), Lubiato, pow. pyrzycki (A. Malecha, M. Sołowiej).
- ◇ Przelot w roku 2011 objął swoim zasięgiem niemal cały kraj. Był wyjątkowo obfity z rekordową liczbą 37 stwierdzeń i co najmniej 354 osobników, w tym z maksymalną koncentracją aż 79 ptaków pod Pyrzycami. W przypadkach największych stad, przebywających przez kilka dni w tym samym miejscu, w kodzie uwzględniono tylko maksymalną liczbę ptaków.

Czajka towarzyska *Vanellus gregarius*

25/28, 4/4

- PODLASKIE: 19.09.11. – 1 os. (foto. 14), Krynki, pow. sokólski (G. Grygoruk).
- ŚLĄSKIE: 26.–27.08.11. – 1 juv. (foto), zb. Dzierżno Duże, pow. gliwicki (S. Beuch).
- WIELKOPOLSKIE: 24.09.11. – 1 juv. (foto), Wonieść, pow. kościański (S. Kaczmarek i inni); 24.09.11. – 1 juv. (foto), Koszkowo, pow. gostyński (P. Sieracki, D. Kotowska).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 17.09.11. – 1 os. (foto), Karsibór, pow. Świnoujście (M. Barcz, Jasiński et al. 2012).

- ✧ Pięć obserwacji w jednym roku to rekordowa liczba – ale dwie z nich, dokonane 24.09.11. w odstępie kilku godzin i w niewielkiej odległości od siebie, dotyczą najprawdopodobniej tego samego osobnika.

Biegus arktyczny *Calidris melanotos*

66/77, 5/7

DOLNOŚLĄSKIE: 13.05.2009 – 1 ad., Sobótka, pow. wrocławski (P. Kołodziejczyk).

DOLNOŚLĄSKIE: 09.–13.09.11. – 1 juv. (foto), Zb. Mietkowski (P. Kołodziejczyk i inni).

OPOLSKIE: 10.–17.09.11. – 1 juv. (foto), Zb. Otmuchowski (P. Kołodziejczyk, www.clanga.com), 18.09.11. – 2 juv. tamże (Z. Marciniak, T. Drazny); 28.–30.09.11. – 1 ad. (foto), Zb. Turawski (J. Stasiak).

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 08.10.11. – 1 juv. (foto), Jastrzębiec, pow. buski (J. Sułek, A. Nosek).

WIELKOPOLSKIE: 28.09. i 02.10.11. – 2 juv. (foto), Ostrówek, pow. pільski (B. Rudzionek, K. Drab, www.clanga.com).

- ✧ Obserwacja z maja 2009 podnosi liczbę stwierdzeń w tamtym roku do rekordowych dziewięciu (Komisja Faunistyczna 2010).

Biegus morski *Calidris maritima*

ca 159/n+182, 4/5

POMORSKIE: 11.–14.10.11. – 1 imm. (foto), ujście Wisły, pow. gdański (P. Kołodziejczyk, M. Kowalski, M. Domagała, www.clanga.com); 29.10.–03.11.11. – 1 juv. (foto), Miłoszewo, pow. nowodworski (S. Bzoma, E. Kurach, M. Gawron, www.clanga.com).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 16.09.11. – 1 imm. (foto), Mrzeżyno, pow. gryficki (M. Sołowiej, A. Malecha); 09.10.11. – 2 imm., 12. i 16.10.11. – 1 imm. (foto), Świnoujście (pow.) (Z. Kajzer i inni).

Biegus płowy *Tryngites subruficollis*

19/20, 2/2

DOLNOŚLĄSKIE: 28.09.–09.10.11. – 1 juv. (foto), Zb. Mietkowski (G. Orłowski i inni).

OPOLSKIE: 01.–04.10.11. – 1 juv. (fot. 15), Zb. Otmuchowski (J. Szymczak, M. Domagała).

- ✧ Jesienią 2011 wystąpił w Europie wyjątkowo obfity nalot gatunku (van der Berg & Haas 2011).

Dubelt *Gallinago media*

PODLASKIE: 10.–22.05.2010 – 12 ♂♂ (tokowisko), pow. białostocki (A. Zbyryt, S. Niedźwiecki, P. Bielicki); 05.06.2010 – 5 i 7 ♂♂ (tokowisko), pow. białostocki (A. Zbyryt).

PODLASKIE: 08. i 28.05.11. – 8 i 8 ♂♂ (tokowiska), pow. białostocki (M. Wereszczuk); 14.05.11. – cn. 4 ♂♂ (tokowisko), 17.05. i 04.06.11. – cn. 3 ♂♂ (tokowisko), pow. białostocki (Ł. Meina); 30.–31.05.11. – 2 ♂♂ (tokowisko; foto), pow. siemiatycki (M. Polakowski).

Szlamiec długodzioby *Limnodromus scolopaceus*

1/1, 1/1

WIELKOPOLSKIE: 29.09.–17.10.11. – 1 juv. (fot. 16), Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański, www.clanga.com).

- ✧ Drugie stwierdzenie w kraju, dokonane dwa lata po pierwszym (Betleja 2012, Szymański 2012).

Fot. 14. Czajka towarzyska *Vanellus gregarius*, Krynki, wrzesień 2011 (fot. G. Grygoruk) – Sociable Plover, Krynki, September 2011

Fot. 15. Biegus płowy *Tryngites subruficollis*, Zb. Otmuchowski, październik 2011 (fot. M. Domagała) – Buff-breasted Sandpiper, Otmuchowski Reservoir, October 2011

Fot. 16. Szlamiec długodzioby *Limnodromus scolopaceus*, Objezierze, wrzesień–październik 2011 (fot. M. Matysiak) – *Long-billed Dowitcher*, Objezierze, September–October 2011

Fot. 17. Terekia *Xenus cinereus*, zb. Siemianówka, kwiecień 2011 (fot. G. Grygoruk) – *Terek Sandpiper*, *Siemianówka Reservoir*, April 2011

Brodziec pławny *Tringa stagnatilis*

PODKARPACKIE: 22.04.–17.05.11. – 1 para (foto), pow. stalowowolski (S. Watras i inni).

✧ Kolejny przypadek lęgu po 4-letniej przerwie (Komisja Faunistyczna 2010), w dość nieoczekiwanym miejscu.

Łęczak *Tringa glareola*

OPOLSKIE: 2008–2010 – 1–2 ad., gniazdowanie prawdopodobne, Zb. Turawski (Stasiak 2011).

OPOLSKIE: 25.04.–30.06.11. – 1 ad., gniazdowanie pewne (foto, wideo), Zb. Turawski (Stasiak 2011).

PODLASKIE: 11.06.11. – 1 para (foto, wideo), pow. białostocki (G. Grygoruk, T. Tumieli, M. Wereszczuk).

Terekia *Xenus cinereus*

91/99, 5/5

OPOLSKIE: 15.07.11. – 1 ad. (foto), Zb. Turawski (M. i A. Kowalscy, M. Zawadzki).

PODLASKIE: 23.04.11. – 1 ad. (fot. 17), zb. Siemianówka (S. Niedźwiecki i inni), 21.05.11. – 1 os. (foto) tamże (G. Grygoruk, M. Juniewicz).

ŚLĄSKIE: 27.–30.08.11. – 1 juv. (foto), zb. Dzierżno Duże, pow. gliwicki (A. Ochmann, S. Beuch, www.clanga.com); 04.09.11. – 1 os. (foto), Zb. Żywiecki (M. Dyduch).

Płatkonóg płaskodzioby *Phalaropus fulicarius*

66/70, 5/5

POMORSKIE: 29.10.2010 – 1 imm. (foto), 189. km Wybrzeża, pow. słupski (M. Knitter, M. Żurawka, L. Włodarczyk).

DOLNOŚLĄSKIE: 05.11.11. – 1 imm., zb. Słup, pow. jaworski (A. i G. Chlebowscy).

PODLASKIE: 04.–25.08.11. – 1 ad. (foto), zb. Siemianówka (S. Aftyka i inni).

LUBELSKIE: 11.11.11. – 1 os. (foto), Zb. Zemborzycy (S. Śliwiński i inni).

OPOLSKIE: 29.05.11. – 1 os. (foto), Bielice, pow. namysłowski (M. Stajszczyk, R. Łopion); 23.10.11. – 1 imm. (foto), Zb. Turawski (J. Stasiak, M. Kowalski, T. Tańczuk).

✧ Charakterystyczne cechy ubarwienia osobnika z 29.10.2010 wskazują, że tego samego ptaka widziano 01.11.2010 w Łukęcinie (Komisja Faunistyczna 2011).

Wydrzyk tęposterny *Stercorarius pomarinus*

ca 156/n+212, 15/21

POMORSKIE: 09.10.2009 – 4 ad. (foto), Krynica Morska, pow. nowodworski (A. Niemczyk), 20.08.2010 – 1 imm. (foto) tamże (A. Janczyszyn).

POMORSKIE: 09.05.11. – 1 ad. (foto), Kuźnica, pow. pucki (D. Kilon); 24.09.11. – 1 sub-ad., Jantar, pow. nowodworski (A. Kiszka); 15.09.11. – 1 ad., Piaski, pow. nowodworski (M. Skakuj, M. Polakowski, S. Niziński); 11.10.11. – 5 juv. (foto), ujście Wisły, pow. gdański (P. Kołodziejczyk, M. Kowalski, M. Domagała); 12.10.11. – 2 juv. (foto), Kąty Rybackie, pow. nowodworski (M. Skakuj), 13.10.11. – 1 ad. (foto) tamże (M. Radziżewski); 15. i 16.10.11. – 1 juv. (foto), Krynica Morska, pow. nowodworski (M. Baran i inni), 30.10.11. – 2 juv. (foto) tamże (A. Niemczyk, A. Janczyszyn); 21.10.11. – 1 juv. (foto), Zatoka Gdańska (W. Meissner i inni), 29.10.11. – 1 juv. tamże (S. Bzoma, E. Kurach); 31.10.11. – 1 juv. (foto), Mikoszewo, pow. nowodworski (M. Gawron), 11.11.11. – 1 juv. (foto) tamże (T. Maszkało, K. Ostrowski, B. Smyk); 29.12.11. – 1 juv. (foto), Krynica Morska, pow. nowodworski (A. Janczyszyn).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 07.11.11. – 1 juv. (foto), Świnoujście (pow.) (C. Baier, P. Walukiewicz); 26.11.11. – 1 juv. (foto), Niechorze, pow. gryficki (P. Zientek).

✧ Przelot o podobnej liczbie stwierdzeń (14) ale obfitszy (41 osobników) odnotowano tylko w roku 1999 (Komisja Faunistyczna 2000b). Zwraca uwagę zupełny brak obserwacji ze śródlądzia.

Wydrzyk długosterny *Stercorarius longicaudus* ca 103/n+168, 3/3
WIELKOPOLSKIE: 28.08.2009 – 1 juv. (foto), zb. Przykona, pow. turecki (J. Grzybek; ozn. KF).

PODLASKIE: 01.–02.09.11. – 1 juv. (foto), zb. Siemianówka (Ł. Krajewski, T. Tumieli, M. Korniluk).

ŚLĄSKIE: 27.07.11. – 1 ad. (foto), Jez. Farskie, pow. gliwicki (M. Skóra, T. Grochowski);
03.08.11. – 1 ad. (foto), zb. Dzierżno Duże, pow. gliwicki (T. Kosut).

Wydrzyk wielki *Stercorarius skua* ca 39/ca 49, 1/1
PODLASKIE: 28.10.2000 – 1 juv., zb. Siemianówka (S. Niedźwiecki).
ZACHODNIOPOMORSKIE: 17.10.11. – 1 juv. (fot. 18), Niechorze, pow. gryficki (P. Zientek).

Mewa obroźna *Xema sabini* 21/29, 3/3
DOLNOŚLĄSKIE: 29.08.11. – 1 ad. (foto), Zb. Mietkowski (P. Kołodziejczyk i inni).
LUBELSKIE: 03.08.11. – 1 ad., Ryki (pow.) (M. Materek).
POMORSKIE: 09.10.11. – 1 juv., Władysławowo, pow. pucki (P. Kołodziejczyk, M. Doma-
gała, M. Kowalski).

Mewa trójpalczasta *Rissa tridactyla*

POMORSKIE: 09.10.2009 – 1 ad. (foto), Krynica Morska, pow. nowodworski (A. Niem-
czyk).

DOLNOŚLĄSKIE: 28.10.11. – 1 juv. (foto), Grabownica, pow. milicki (Z. Kajzer, P. Malczyk,
J. Lontkowski); 06.11.11. – 1 juv. (foto), zb. Witoszówka, pow. świdnicki (M. Gajew-
ski, D. Sordo); 09.11.11. – 1 ad. (foto), Jez. Kunickie, pow. legnicki (G. Orłowski),
16.11.11. – 1 juv./imm. (foto) tamże (M. Kapelski); 13.11.11. – 3 juv./imm. (foto),
Świdnica (pow.) (M. Gajewski, B. Adamczyk); 19.11.11. – 2 juv./imm. (foto), Ra-
dziądz, pow. trzebnicki (L. Matacz, W. Lenkiewicz).

KUJAWSKO-POMORSKIE: 05.11.11. – 1 juv./imm. (foto), Jez. Pakoskie, pow. mogileński ((M.
Radziszewski).

LUBELSKIE: 26.–27.10. i 17.11.11. – 1 juv. (foto), Zb. Zemborzycki (M. Przepiórka, Ł.
Bednarz, P. Szewczyk).

ŁÓDZKIE: 11.11.11. – 1 juv./imm. (foto), Ostrów Warcki, pow. sieradzki (B. Lesner, T. Mu-
siał, P. Minias); 13.11.11. – 2 juv./imm. (foto), zb. Jeziorsko (M. Faber).

MAŁOPOLSKIE: 12.11.11. – 1 juv./imm. (foto), Zb. Czchowski, pow. brzeski (M. Kata, P. Fi-
limowski, Ł. Kajtoch).

MAZOWIECKIE: 15.11.11. – 1 juv./imm., Zb. Zegrzyński (Ł. Matyjasiak).

OPOLSKIE: 20.11.11. – 1 juv./imm. (foto), Zb. Turawski (J. Stasiak).

PODLASKIE: 11.–23.11.11. – 1–5 juv./imm. (foto), zb. Siemianówka (G. Grygoruk i inni).

POMORSKIE: 13.10.11. – 1 juv./imm. (foto), Kąty Rybackie, pow. nowodworski (M. Radzi-
szewski); 14.10.11. – 1 juv./imm., Sztutowo, pow. nowodworski (M. Przysański);
29.10.11. – 1 juv./imm. (foto), Hel, pow. pucki (M. Zimiński); 09.11.11. – 2 juv./imm.
(foto), Krynica Morska/Piaski, pow. nowodworski (A. Janczyszyn, A. Niemczyk),
19.11.11. – 1 juv./imm. (foto) tamże (A. Janczyszyn); 29.12.11. – 1 juv./imm. (foto),
Hel, pow. pucki (Z. Kajzer, J. Alchimowicz).

Fot. 18. Wydrzyk wielki *Stercorarius skua*, Niechorze, październik 2011 (fot. P. Zientek) – *Great Skua*, *Niechorze*, *October 2011*

Fot. 19. Mewa cienkodzioba *Chroicocephalus genei*, Okotowice, sierpień 2011 (fot. G. Kaczorowski) – *Slender-billed Gull*, *Okotowice*, *August 2011*

ŚLĄSKIE: 30.10.11. – 1 juv./imm. (foto), zb. Świerklaniec, pow. tarnogórski (S. Beuch);
15.12.11. – 1 imm. (foto), Międzybrodzie Bialskie, pow. żywiecki (J. Wróbel, C. Zon-
tek, S. Gacek).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 03.09.11. – 1 juv. (foto), Darłówek, pow. sławieński (R. Książkie-
wicz); 13.10.11. – 1 juv./imm. (foto), Mrzeżyno, pow. gryficki (P. Zientek); 24.10.11. –
1 juv./imm., Wicie, pow. sławieński (S. Niziński, M. Polakowski); 07.11.11. – 1
juv./imm., Chłopy, pow. koszaliński (R. Rudzionek); 15.11.11. – 3 juv. (foto), Łazy,
pow. koszaliński, 27.12.11. – 1 juv./imm. tamże (P. Zaborowski).

✧ Jeden z największych jesiennych nalotów tego gatunku objął swoim zasięgiem niemal cały kraj.
W 28 stwierdzeniach odnotowano 39 prawie wyłącznie młodych osobników.

Mewa cienkodzioba *Chroicocephalus genei*

3/3, 1/1

ŚLĄSKIE: 30.08.11. – 1 imm. (1. zima; fot. 19), Okołowice, pow. częstochowski (Kaczorow-
ski 2011).

✧ Czwarte stwierdzenie po trzech latach przerwy (Komisja Faunistyczna 2009).

Orlica *Larus ichthyaetus*

94/95, 2/2

KUJAWSKO-POMORSKIE: 03.11.2007 – 1 ad., Jez. Pakoskie, pow. mogileński (S. Kaczorow-
ski, J. Winiecki).

DOLNOŚLĄSKIE: 05.08.11. – 1 imm. (2. wiosna; foto), Grabownica, pow. milicki (B. Czyż i
inni).

KUJAWSKO-POMORSKIE: 28.10.11. – 1 ad., Kunowo, pow. mogileński (S. Kaczorowski).

✧ Po serii lat z licznymi stwierdzeniami orlicy, ten rok był wyjątkowo słaby.

Mewa delawarska *Larus delawarensis*

10/10, 0/0

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 16.11.11. – 1 ad. (fot. 20), Olsztyn, Jez. Kortowskie (D. Czast-
kiewicz).

✧ Ten indywidualnie oznakowany osobnik powrócił w to samo miejsce po czterech latach: po-
przednio widziano go tam w grudniu 2006 oraz na przełomie listopada i grudnia 2007 (Komi-
sja Faunistyczna 2007, 2009). Ptak został oznakowany w grudniu 2005 w Szczecinie (Komisja
Faunistyczna 2006). W kodzie liczbowym nie uwzględniono powtórnych stwierdzeń tego sa-
mego osobnika.

Mewa żółtonoga *Larus fuscus*

DOLNOŚLĄSKIE: 20.03.–11.05.11. – 1 ad. (lęg mieszany z *L. cachinnans*; foto, wideo), Zb.
Mietkowski (G. Orłowski i inni).

✧ Kolejny przypadek lęgu mieszanego, tym razem po raz pierwszy na południu kraju.

Mewa romańska *Larus michahellis*

MAŁOPOLSKIE: 16.–21.05.2003 – 1 para z 3 pull. (foto), Żwirownia Zakole A, pow. oświę-
cimski (J. Betleja).

MAZOWIECKIE: 15.03.–27.05.11. – 2 ad. (lęgi mieszane z *L. cachinnans*; foto), pow.
otwocki (M. Sidelnik, M. Rycak).

OPOLSKIE: 21.–29.04.11. – 1 para, 1 ♀ z gniazdem, 1 ♀ z ♂ *L. cachinnans* (foto), zb. Ko-
zielno, pow. nyski (J. Betleja, J. Szymczak).

Fot. 20. Mewa delawarska *Larus delawarensis*, Olsztyn, listopad 2011 (fot. D. Czastkiewicz) – *Ring-billed Gull, Olsztyn, November 2011*

Fot. 21. Rybitwa krótkodzioba *Gelochelidon nilotica*, zb. Siemianówka, maj 2011 (fot. G. Grygoruk) – *Gull-billed Tern, Siemianówka Reservoir, May 2011*

Mewa polarna *Larus glaucoides*

24/24, 1/1

POMORSKIE: 11.01.11. – 1 imm. (1. zima) schwytyany (foto), Gdańsk Szadółki (S. Bzoma i inni).

✧ Pierwsze stwierdzenie po 6-letniej przerwie (Komisja Faunistyczna 2006).

Mewa błada *Larus hyperboreus*

KUJAWSKO-POMORSKIE: 11.–20.11.11. – 1 juv. (foto), Włocławek (pow.) (M. Radziszewski, J. Czarnowski, K. Urbański, www.clanga.com).

MAZOWIECKIE: 04.12.2010–22.01.11. – 1 ad. (foto), Łubna, pow. piaseczyński (M. Sidelnik, M. Rycak).

Rybitwa krótkodzioba *Gelochelidon nilotica*

24/30, 4/4

DOLNOŚLĄSKIE: 17.06.11. – 1 ad., Zb. Mietkowski (P. Kołodziejczyk).

MAŁOPOLSKIE: 26.04.11. – 1 ad. (foto), Spytkowice, pow. wadowicki (P. Rydzkowski).

PODLASKIE: 13.–16.05.11. – 1 ad. (foto. 21), zb. Siemianówka (G. Grygoruk, W. Januszkiewicz, www.birdwatching.pl).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 13.05.11. – 1 ad., Rewal, pow. gryficki (J. Dereziński).

✧ Rekordowy rok dla tego gatunku.

Rybitwa czubata *Sterna sandvicensis*

LUBUSKIE: 22.05.11. – 1 ad. (foto), PN Ujście Warty, pow. sulęciński (D. Światała i inni), 25.05.11. – 2 ad. (foto), tamże (Z. Kajzer, P. Zientek).

OPOLSKIE: 27.06.11. – 2 ad. (foto), Zb. Turawski (J. Stasiak, M. Zawadzki, M. Kowalski).

PODLASKIE: 15.05.11. – 2 ad. (wideo), zb. Siemianówka (P. Kołodziejczyk i inni).

POMORSKIE: 23.05.–06.07.11. – cn. 112 par (foto), Mikoszewo, pow. nowodworski (S. Bzoma i inni).

Rybitwa popielata *Sterna paradisaea*

LUBUSKIE: 17.04.11. – 1 ad. (foto), PN Ujście Warty, pow. sulęciński (Ł. Ławicki, Z. Kajzer, S. Rubacha).

ŁÓDZKIE: 02.09.11. – 1 juv. (foto), Zgniłe Błoto, pow. zgierski (M. Faber).

Alczyk *Alle alle*

13/13, 1/1

POMORSKIE: 19.–27.03.11. – 1 os. (foto), Gdynia Babie Doły (B. Pilarczyk, S. Rykiel, A. Marczewski, www.clanga.com).

Uszatka błotna *Asio flammeus*

PODLASKIE: 05.06.2008 – 1 para (foto), gniazdowanie prawdopodobne, Biebrzański PN, dolina Brzozówki, pow. moniecki (K. Henel i inni); 26.–30.06.2008 – 1 para z 5 pull. (foto), Wroceń, pow. moniecki (A. Tabor i inni).

Żółta *Merops apiaster*

ŚWIĘTOKRZYSKIE: 12.06.2008 – 7 ad., gniazdowanie prawdopodobne, pow. buski (M. i C. Wachecy).

Kraska *Coracias garrulus*

PODLASKIE: 05.–07.11. – 2 pary (foto), pow. siemiatycki (M. Polakowski, M. Broniszewska, M. Tokajuk).

Mieszaniec *Picus canus* × *P. viridis*

LUBUSKIE: 08.04.2010 – 1 ad. (foto, fonogram), Bytomiec, pow. krośnieński (P. Czechowski, M. Bocheński).

Dzięcioł białoszy *Dendrocopos syriacus*

DOLNOŚLĄSKIE: 02.–24.04.11. – 1 para (foto), Wrocław Zalesie (L. Tomiałojć i inni).

Skowrończyk krótkopalcowy *Calandrella brachydactyla*

10/29, 1/1

POMORSKIE: 21.–23.05.11. – 1 os. (foto, 22), Krynica Morska / Przebrno, pow. nowodworski (A. Janczyszyn, Jasiński et al. 2012).

Świergotek nadmorski *Anthus petrosus*

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 20.09.11. – 1 os. (foto), Jez. Dobskie, pow. giżycki (S. Czernek).

„Pliszka czarnogłowa” *Motacilla flava feldegg*

68/108, 1/1

WIELKOPOLSKIE: 08.05.11. – 1 ♂ (foto), Żukowo, pow. obornicki (J. Dereziński, J. Wyrwał).

Pliszka cytrynowa *Motacilla citreola*

OPOLSKIE: 02. i 07.06.2008 – 1 ♂, Zb. Nyski (P. Wójcik).

DOLNOŚLĄSKIE: 02.05.–19.06.11. – 1 ♂ (lęg mieszany z ♀ *M. flava*; foto), Wrocław Świniary (S. Rusiecki).

KUJAWSKO-POMORSKIE: 16.05.–19.06.11. – 1 ♂ z cn. 1 pull. (lęg mieszany z ♀ *M. flava*; foto), Byczyna, pow. radziejowski (B. Studzińska, M. Piotrowski).

PODLASKIE: 10.–11.05. i 03.07.11. – 3 pary (foto), gniazdowanie prawdopodobne, Lewsze, pow. białostocki (M. Wereszczuk, T. Tumiel, G. Grygoruk); 11.05.–14.06. – 1 para (foto), Dolistowo Stare, pow. moniecki (S. Aftyka, M. Białek, G. Maciorowski); 11.05.–16.06.11. – 1 para (foto), Kapice, cn. 4 pary (foto), Mścichy, pow. grajewski; 02.–17.06.11. – 4–5 par (foto), Dolistowo Nowe, pow. moniecki (Ł. Krajewski, K. Hanel); 14.06.11. – 2–3 par (foto), Bagno Ławki, pow. moniecki (S. Aftyka, M. Białek).

POMORSKIE: 10.05.–22.06.11. – 1 para z cn. 2 juv. (foto), Gdańsk Górki Zachodnie (A. Sikora, P. Baszanowski).

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 09.05.–17.07.11. – 2 pary (foto), Rucianka, pow. elbląski (I. Cirkko i inni).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 21.06.11. – 1 para z 1 juv. (foto), Karsiborska Kępa, pow. Świnoujście (M. Sołowiej).

„Pliszka brytyjska” *Motacilla alba yarrellii*

n+23/n+27, 1/1

MAŁOPOLSKIE: 20.03.11. – 1 ♂ (foto), Spytkowice, pow. wadowicki (S. Sendera).

Mieszaniec *Phoenicurus ochruros* × *Ph. phoenicurus*

PODKARPACKIE: 25.04.–07.09.2009, 08.04.–29.07.2010, 30.03.–04.06.11. – 1 ♂ (lęgi z ♀ *Ph. ochruros*; foto), Trzciana, pow. rzeszowski (J. Ciosek i inni).

Białorzytka pstra *Oenanthe pleschanka*

4/4, 1/1

POMORSKIE: 15.10.11. – 1 ♂ imm. (foto, 23), Hel, pow. pucki (P. Ostrowski, G. Czapiewski, P. Kasprzycki).

✧ Piąte stwierdzenie w kraju po 13-letniej przerwie (Komisja Faunistyczna 2000a).

Fot. 22. Skowrończyk krótkopalcowy *Calandrella brachydactyla*, Krynica Morska, maj 2011 (fot. A. Janczyszyn) – *Short-toed Lark, Krynica Morska, May 2011*

Fot. 23. Białorzytka pstra *Oenanthe pleschanka*, Hel, październik 2011 (fot. P. Ostrowski) – *Pied Wheatear, Hel, October 2011*

Zaroślówka *Acrocephalus dumetorum*

94/96, 24/27

- WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 22.–27.06.2010 – 1 ♂ (fono), Możdżany, pow. giżycki (A. Sulej).
KUJAWSKO-POMORSKIE: 08.06.11. – 1 ♂ (fono), Topolno, pow. świecki (M. Radziszewski).
MAZOWIECKIE: 25.06.11. – 1 ♂ (fono), Seklak, pow. węgrowski (D. Michałowski; ozn. KF); 04.07.11. – 1 ♂ (fono), Topórek, pow. siedlecki (A. Goławski).
PODLASKIE: 30.05.–16.07.11. – 1 para z cn. 2 juv. (schwywane; foto), Dąbrówki, pow. białostocki (T. Tumiel, G. Grygoruk), 01.06.11. – 1 ♂ (fono) tamże (T. Tumiel); 03.06.11. – 1 ♂ (foto, fono), Gremzdel, pow. sejneński (M. Polakowski, M. Broniszewska); 04.06.11. – 1 ♂ (fono, wideo), Planta, pow. hajnowski (M. Sołowiej, A. Malecha), 11.–12.06.11. – 1 ♂ (wideo) tamże (Ł. Matyjasiak i inni); 05.06.11. – 1 ♂ (fono), Nowa Łuka, pow. hajnowski (M. Sołowiej, A. Malecha); 04. i 06.06.11. – 1 ♂ (fono), Wasilków, pow. białostocki (P. Białyomyzy, R. Sołowianiuk); 08.06.11. – 1 ♂ (fono), Kowalowy Gród, pow. białostocki (T. Tumiel); 10.06.11. – 1 ♂ (fono), Gródek, 1 ♂, Juszkowy Gród, pow. białostocki (M. Wereszczuk, T. Tumiel); 12.06.11. – 1 ♂, Kobylanka, pow. białostocki (P. Świętochowski); 20.06.11. – 1 ♂ (foto), dolina Narewki, pow. hajnowski (www.birdwatching.pl); 11.07.11. – 1 ♂ (wideo), Nietupa, pow. sokólski (M. Wereszczuk); 18.08.11. – 1 juv. schwywany (foto), Cisówka, pow. białostocki (P. Białyomyzy i inni).
POMORSKIE: 09.–15.06.11. – 1 ♂ (foto, fono), Łokciowe, pow. słupski (G. Jędro i inni). 11.–12.06.11. – 2 ♂♂ (foto, fono), Kępiny Małe, pow. nowodworski (M. Zimiński, M. Romanowski); 12.06.11. – 1 ♂ (fono), Jantar, pow. nowodworski (G. Neubauer); 20.06.11. – 1 ♂ (foto, fono), Bronowo, pow. nowodworski (S. Niziński i inni); 27.–28.06.11. – 1 ♂ (foto, fono), Łaszka, pow. nowodworski (G. Neubauer, P. Zieliński).
ZACHODNIOPOMORSKIE: 11.06.11. – 1 ♂, Bylica, pow. sławieński (K. Stępniewski); 14.–16.06.11. – 1 ♂ (foto, fono), Łukęcin, pow. kamieński (M. Jasiński, Z. Kajzer, M. Sołowiej); 16.06.11. – 2 ♂♂ (foto, fono), Ninikowo, pow. gryficki (M. Sołowiej, Z. Kajzer, M. Jasiński).
- ✧ Zwieńczeniem rekordowo liczego pojawu tego gatunku było długo oczekiwane pierwsze stwierdzenie lęgu zaroślówki w kraju (Tumiel & Grygoruk 2011).

Wójcik *Phylloscopus trochiloides*

- POMORSKIE: 12.06.2002 – 1 ♂, Głowica, pow. gdański (J. Alchimowicz).
MAZOWIECKIE: 25.–26.06.2010 – 1 ♂, Mława (pow.) (P. Szczypiński).
KUJAWSKO-POMORSKIE: 04.06.11. – 1 ♂, Zakurzewo, pow. grudziądzki (M. Ściborski).
LUBELSKIE: 07.–08.06.11. – 1 ♂ (fono), Lublin, Park Saski (S. Śliwiński).
ŁÓDZKIE: 27.05.11. – 1 ♂, Doleck, pow. skierniewicki (T. Janiszewski).
MAŁOPOLSKIE: 14.06.11. – 1 ♂ (fono), Babia Góra, pow. suski (L. Lachmann); 18. i 22.06.11. – 1 ♂ (foto), Kraków, Las Wolski (www.clanga.com, www.birdwatching.pl).
MAZOWIECKIE: 17.05.11. – 1 ♂, Warszawa Wilanów (D. Sikora); 09.06.11. – 1 ♂ (fono), Warszawa Pyry (K. Zwoliński); 13.06.–09.07.11. – 1–2 ♂♂ (foto, fono), Warszawa Wola (Ł. Matyjasiak i inni).
POMORSKIE: 04.07.11. – 1 ad. lęgowy (foto, wideo), Krynica Morska, pow. nowodworski (S. i J. Odrzykoscy); 17.06.–30.07.11. – 1–3 ♂♂ (fono), 30.07.11. – 1 ad. z cn. 4 juv., Jastarnia, pow. pucki (A. Sikora).
ŚLĄSKIE: 18.–19.06.11. – 1 ♂ (foto, fono), Sopotnia Wielka, pow. żywiecki (B. Kwarciany, M. Dyduch); 29.06.11. – 1 ♂ (foto, fono), Zb. Żywiecki (M. Dyduch).

WIELKOPOLSKIE: 24.–26.05.11. – 1 ♂, Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek, A. Wieniecki); 12.06.11. – 1 ♂, Jez. Świerczyńskie Wielkie, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 23.05.11. – 1 ♂ schwytyany (foto), Wicie, pow. sławieński (K. i K. Stępniewscy, M. Materek, P. Pilczewski); 12.06.11. – 1 ♂, Świnoujście (pow.) (Z. Kajzer, S. Guentzel).

Świstunka złotawa *Phylloscopus proregulus*

36/36, 3/3

ZACHODNIOPOMORSKIE: 24.10.2010. – 1 imm. schwytyany (foto), Kopań, pow. sławieński (W. Busse, P. Duda).

POMORSKIE: 11.10.11. – 1 imm. schwytyany (foto), Krynica Morska Siekierki, pow. nowodworski (B. Manikowska-Ślepowrońska i inni); 16.10.11. – 1 os. (foto), Krynica Morska, pow. nowodworski (A. Niemczyk, A. Janczyszyn).

WARMIŃSKO-MAZURSKIE: 22.10.11. – 1 os. (foto), Nowe Kiejkuty, pow. szczycieński (K. Jankowski).

Świstunka żółtawa *Phylloscopus inornatus*

80/81, 12/13

ZACHODNIOPOMORSKIE: 29.10.2010. – 1 imm. schwytyany (foto), Kopań, pow. sławieński (W. Busse, P. Duda).

POMORSKIE: 25.09.11. – 1 os. (fot. 24), Krynica Morska / Przebrno, pow. nowodworski (A. Janczyszyn); 30.09.11. – 1 os., 10.–11.10.11. – 1 os., 12.–13.10.11. – 2 os. (1 schwytyany), 15.10.11. – 1 os., 17.–18.10.11. – 1 os. (foto, fon), Gdańsk Górki Wschodnie (G. Bela i inni); 01.10.11. – 1 os. (foto), Gdynia Dąbrowa (A. Niemczyk, A. Janczyszyn); 04.10.11. – 1 os. (foto), Jastrzębia Góra, pow. pucki (Z. Kajzer i inni); 09.10.11. – 1 os. (fono), Przebrno, pow. nowodworski (M. Kujawa, P. Baszanowski).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 01.11.11. – 1 imm. schwytyany (foto), Kopań, pow. sławieński (W. Busse, P. Duda); 07.11.11. – 1 os. (foto), Świnoujście (pow.) (C. Baier, P. Walukiewicz); 17.11.11. – 1 imm. schwytyany (foto), Wicie, pow. sławieński (K. Rosińska, P. Pilczewski).

✧ Najliczniejszy dotychczas przelot tego gatunku odnotowany w kraju był zbieżny z obfitym natłosem odnotowanym w Europie Północnej.

Świstunka brunatna *Phylloscopus fuscatus*

13/13, 1/1

ZACHODNIOPOMORSKIE: 06.11.11. – 1 imm. schwytyany (fot. 25), Wicie, pow. sławieński (K. i K. Stępniewscy, M. Małyszko).

„Pierwiosnek syberyjski” *Phylloscopus collybita tristis*

27/27, 4/4

POMORSKIE: 15.10.11. – 1 os. (foto), Krynica Morska / Przebrno, pow. nowodworski (A. Janczyszyn, G. Bela); 23.10.11. – 1 os. (foto, fon), Krynica Morska, pow. nowodworski (A. Janczyszyn).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 16.10.11. – 1 imm. schwytyany (foto), Kopań, pow. sławieński (W. Busse, P. Duda); 28.10.11. – 1 imm. schwytyany (foto) tamże (W. Busse, P. Duda, Z. Jamroży).

Mieszaniec *Cyanistes cyanus* × *C. caeruleus*

ZACHODNIOPOMORSKIE: 22.10.11. – 1 imm. schwytyany (foto), Kopań, pow. sławieński (W. Busse i inni).

Fot. 24. Świstunka żółtawa *Phylloscopus inornatus*, Krynica Morska, wrzesień 2011 (fot. A. Janczy-szyn) – Yellow-browed Warbler, Krynica Morska, September 2011

Fot. 25. Świstunka brunatna *Phylloscopus fuscatus*, Wicie, listopad 2011 (fot. K. Stępniewski) – Dusky Warbler, Wicie, November 2011

Fot. 26. Dzierzba rudogłowa *Lanius senator*, Celbowo, październik 2011 (fot. P. Zientek) – Woodchat Shrike, Celbowo, October 2011

Dzierzba czarnoczelna *Lanius minor*

LUBELSKIE: 22.05.11. – 1 ♂ (foto), 01.–15.06.11. – 1 para, pow. bialski (D. Krupiński); 16.06.11. – 1 ad. (foto), Łychów Szlachecki, pow. kraśnicki (M. Polak); 21.06.11. – 1 ad. (foto), Sosnówka, pow. bialski (W. i A. Czeżyk).

„Srokosz stepowy” *Lanius excubitor homeyeri*

PODKARPACKIE: 30.10.11. – 1 ad. (foto), 18.11.11. – oskub 1 ad. (foto), Głowienka, pow. krośnieński (W. i P. Guzik).

✧ Pierwsze stwierdzenie od roku 2003 (Komisja Faunistyczna 2004).

Dzierzba rudogłowa *Lanius senator*

ZACHODNIOPOMORSKIE: 11.05.2010 – 1 ♂ ad. (foto), Świnoujście (pow.) (C. Baier).

POMORSKIE: 02.–30.10.11. – 1 juv./imm. (fot. 26), Celbowo, pow. pucki (G. Neubauer i inni, www.clanga.com).

✧ Zwraca uwagę rzadka obserwacja jesienna, dotycząca jednocześnie najpóźniejszego stwierdzenia tego gatunku.

Wieszczek *Pyrhcorax graculus*

5/n, 1/1

DOLNOŚLĄSKIE: 15.04.11. – 1 ad., Szklarska Poręba, pow. jeleniogórski (D. Łupicki i inni).

Czarnowron *Corvus corone*

ŁÓDZKIE: 21.03.–07.11. – 1 ♀ (łęg mieszany z ♂ *C. cornix*; foto), Łódź, Park Poniatowskiego (P. Minias i inni).

Pasterz *Pastor roseus*

n+32/n+80, 2/2

ZACHODNIOPOMORSKIE: 25.08.2010 – 1 juv. schwytany (foto), Kopań, pow. sławieński (W. Busse, Z. Jamróży).

ŁÓDZKIE: 22.05.11. – 1 ad. (foto), Wale, pow. tomaszowski (S. Kielan).

PODLASKIE: 10.06.11. – 1 ♂ ad. (wideo), Drożęcín-Lubiejewo, pow. łomżyński (www.youtube.com).

Czczotka tundrowa *Carduelis hornemanni*

ca 153/506, 0/0

PODLASKIE: 17.02.2009 – 2 os. (foto), Białystok Krywłany (S. Beuch, M. Polakowski).

POMORSKIE: 12.02.2010 – 1 os., rez. Ptasi Raj, pow. gdański (P. i T. Kołodziejczyk).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 01.11.2010 – 1 + imm. schwytana (foto), Wicie, pow. sławieński, 02.11.2010 – 1 > imm. schwytany (foto) tamże (K. Rosińska i inni).

Poświerka *Calcarius lapponicus*

POMORSKIE: 05. i 07.12.2010 – 1 os. (foto), Rewa, pow. pucki (P. Czarnul).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 15.10.2010 – 2 os., Wolin, 15.10.2010 – 3 os., Zagórze, pow. kamieński (M. Jasiński).

MAZOWIECKIE: 29.–30.09.11. – 1 ♀ imm. (foto), Suchożebry, pow. siedlecki (A. Goławski, C. Pióro, K. Budzyński).

POMORSKIE: 25.02.11. – 3 os. (foto), Swarzewo, pow. pucki (M. Zawadzki, M. Domagała, P. Kołodziejczyk); 20.03.11. – 1 ♀ (foto), Grochowo Trzecie, pow. nowodworski (M. Ściborski); 09.10.11. – 1 os. (foto), Gdańsk Stogi (P. Zieliński).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 22. i 27.03.11. – 1 i 3 os. (foto), Karcino, pow. kołobrzski (M. Jasiński); 23.03.11. – 1 os., Zapolice, pow. gryficki (M. Jasiński); 29.09.11. – 1 os., 22.10.11. – 10 os., 24.10.11. – 1 os., 29.10.11. – 4 os., 11.11.11. – 6 os., 19.12.11. – 8 os., Zapolice/Włodarka, pow. gryficki (M. Jasiński, P. Zientek); 05.10.11. – 4 os., 14.10.11. – 3 os., 29.10.11. – 6 os., Roby, pow. gryficki (M. Jasiński); 05.10.11. – 3 os., 14.10.11. – 1 os. (foto), 11.–12.11.11. – 50 os., 03.12.11. – 6 os., 12.12.11. – 1 os., 19.12.11. – 19 os., 31.12.11. – 13 os. (fono, foto), Pogorzelnica/Skalno, pow. gryficki (M. Jasiński, P. Zientek, Z. Kajzer); 10.–11.10.11. – 2–3 os., Wolin, pow. kamieński (M. Jasiński, M. Barcz); 21.11.11. – 1 os., Drzonowo, pow. kołobrzski (M. Jasiński).

Kategoria D (pochodzenie niepewne – *uncertain origin*)**Gęś tybetańska *Anser indicus***

67/80, 1/1

ZACHODNIOPOMORSKIE: 20.06.11. – 1 ad. (foto), Zagórze, pow. kamieński (Z. Kajzer, M. Barcz).

Śnieżnica duża *Anser caerulescens*

48/80, 4/5

LUBELSKIE: 04.12.11.–28.01.12. – 1 ad. (foto), Jeziorzany, pow. lubartowski (M. Przepiórka, M. Budzyńska).

LUBUSKIE: 07.–13.03.11. – 2 ad. (foto), PN Ujście Warty, pow. sulęciński (M. Jankowski i inni).

POMORSKIE: 05.10.11. – 1 ad. (foto), Tczew (pow.) (M. Musiał).

WIELKOPOLSKIE: 03.04.11. – 1 ad. (odm. błękitna; foto), Kiszkowo, pow. gnieźnieński (A. Kiszka, A. Lorecki).

Bernikla północna *Branta hutchinsii*

9/9, 3/3

DOLNOŚLĄSKIE: 06.03.11. – 1 os., Zb. Mietkowski (G. Orłowski).

LUBUSKIE: 31.03. i 05.04.11. – 1 ad. (foto), PN Ujście Warty, pow. sulęciński (Z. Kajzer, P. Czechowski).

ŁÓDZKIE: 29.–30.10.11. – 1 os. (foto, wideo), Rogóźno i Walewice, pow. łowicki (K. Ślusarski i inni).

Kategoria E (pojaw nienaturalny – *unnatural occurrence*)

Pingwin skalny *Eudyptes chrysocome*

ZACHODNIOPOMORSKIE: 24.07.1966 – 1 ad. (foto), Międzywodzie, pow. kamieński (Anioła 1967a).

Łabędź czarny *Cygnus atratus*

PODLASKIE: 26.07.2008 – 1 ad. (foto), Ciechanowiec, pow. wysokomazowiecki (P. Kobyłecki).

ZACHODNIOPOMORSKIE: 04.05.2010 – 5 os., Łagiewniki, pow. łobeski (K. Bieńkowski).

Karolinka *Aix sponsa*

POMORSKIE: 18.10.2009 – 1 ♂ (foto), Rzucewo, pow. pucki (A. Niemczyk).

LUBELSKIE: 29.04.11. – 1 ♂, Siedliszcze, pow. chełmski (M. Urban); 06.11.11. – 1 ♂ (foto), Lublin (W. Osiak).

LUBUSKIE: 28.12.2010–08.01.11. – 1 ♀ (foto), Nowa Sól (pow.) (P. Czechowski, S. Rubacha, A. Wąsicki); 02.03.11. i 14.05.11.– 2 ♂♂ (foto), Słubice (pow.) (M. Adamski i inni).

ŁÓDZKIE: 02.01.–13.02.11. – 1 ♀ (foto), Ozorków, pow. zgierski (T. i K. Musiał); 29.01.11. – 1 para (foto), Wojsławice, pow. zduńskowski (A. Górna); 07.10.11. – 1 ♀ (foto), Rawa Mazowiecka (pow.) (P. Boguszewski); 12.11.11. – 1 ♀ (foto), Łódź (J. Kronenberg, T. Janiszewski).

MAŁOPOLSKIE: 08.05.11. – 1 ♂ (foto), Kraków Tyniec (I. Poppek).

MAZOWIECKIE: 26.02.11. – 1 ♂ (foto), Drażniew, pow. siedlecki (M. Polak, R. Lesiuk); 27.02.11. – 1 ♂ (foto), Waszawa, Park Kępa Potocka (D. Sikora).

ŚLĄSKIE: 28.02.11. – 1 ♂ (foto), Gliwice (pow.) (J. Betleja), 05.05.11. – 1 ♂ (foto) tamże (T. Kosut).

Cynamonka *Anas cyanoptera*

MAZOWIECKIE: 23.06.11. – 1 ♂ (foto), Jaktorów, pow. grodziski (D. i J. Gawrońscy).

OPOLSKIE: 02.10.11. – 1 ♂ (foto), Zb. Turawski (M. i A. Kowalski, G. Sobczak).

Helmiatka różowodzioba *Netta peposaca*

KUJAWSKO-POMORSKIE: 12.–17.02.11. – 1 ♂ (foto), Świecie (pow.) (A. Talaśka, A. Przybysz).

Kiściec srebrzysty *Lophura nycthemera*

ŁÓDZKIE: 28.10.11. – 1 ♀ (foto), Łódź (M. Zieliński).

WIELKOPOLSKIE: 22.–23.04.11. – 1 ♀ (foto), Osieczna, pow. leszczyński (N. Dudziak).

Ibis czczony *Threskiornis aethiopicus*

POMORSKIE: 02.04.2010 – 1 imm. (wideo), Słupsk (pow.) (www.youtube.com).

Flaming karmazynowy *Phoenicopterus ruber*

WIELKOPOLSKIE: 15.07.1965 – 1 ad., Rogalinek, pow. poznański (Anioła 1967b).

Sęp płowy *Gyps fulvus*

MAŁOPOLSKIE: 24.–29.07.11. – 1 ♀ imm. (4. rok; foto), Dąbrowica, pow. dąbrowski (M. Twaróg i inni).

- ✧ Ten indywidualnie oznakowany ptak miał wyjątkowo burzliwą historię. Wykluty w roku 2008 w Hiszpanii, w marcu 2009 został przesłany w ramach programu restytucji gatunku do Bułgarii, gdzie został wypuszczony w październiku 2010. W styczniu 2011 postrzelono go w Turcji, ale został uratowany i powrócił do Bułgarii w marcu tegoż roku. Ponownie wypuszczono go na wolność 13.06.2011 i tym razem poleciał na północ przez Węgry, gdzie również go odnotowano – aż dotarł do naszego kraju (www.greenbalkans.org).

Rozella królewska *Platycercus elegans*

WIELKOPOLSKIE: 06.10.11. – 1 ad. (foto), Poznań (I. Karpicka).

Aleksandretta obroźna *Psittacula krameri*

DOLNOŚLĄSKIE: 29.10.11. – 1 ♀ (foto), Ruda Milicka, pow. milicki (J. Lontkowski i inni).

Aneks: Obserwacje nieakceptowane – *Not accepted records*

◆ *Anser erythropus*: 27.04.11. – 1 os. (foto), Wizna, woj. podlaskie; 29.10.11. – 1 ad., Miłostaw, woj. wielkopolskie; 31.10.11. – 1 os. (wideo), Dachnów, woj. podkarpackie. ◆ *Anser indicus*: 27.03.11. – 1 os. (foto), Godnowa, woj. dolnośląskie. ◆ *Gavia immer*: 10.05.11. – 1 os. (foto), Rewal, woj. zachodniopomorskie. ◆ *Gavia adamsii*: 05.03.11. – 1 os., Chobot, woj. małopolskie; 09.11.11. – 1 os. (foto), Zatoka Pomorska, woj. zachodniopomorskie. ◆ *Neophron percnopterus*: 03.04.11. – 1 ad., Poznań Rataje, woj. wielkopolskie. ◆ *Circaetus gallicus*: 03.05.11. – 1 ad., Matcze, woj. lubelskie; 23.05.11. – 1 os., Marcinkowice, woj. dolnośląskie. ◆ *Circus macrourus*: 15.08.2009 – 1 imm. (foto), Brzeźno, woj. świętokrzyskie; 14.05.11. – 2 imm. (2. rok; foto), Karsiborska Kępa, 17.09.11. – 1 juv. (foto), Karsibór, woj. zachodniopomorskie; 20.09.11. – 1 juv. (foto), Krynica Morska, woj. pomorskie; 22.09.11. – 1 ♂, Mścichy, woj. podlaskie; 27.09.11. – 1 os., Sadykierz, woj. łódzkie; 01.10.11. – 1 juv. (foto), Krynica Morska, woj. pomorskie; 04.10.11. – 1 juv. (foto), Wróble, woj. kujawsko-pomorskie; 25.10.11. – 1 juv., Krasnopol, woj. podlaskie. ◆ *Accipiter brevipes*: 18.07.11. – 1 juv./imm. (?; foto), Świerze, woj. lubelskie. ◆ *Buteo rufinus*: 14.05.2006 – 1 imm. (foto), Krempachy, woj. małopolskie; 10.06.11. – 1 os. (foto), Smogulec, 04.09.11. – 1 ad. (foto), Ksawerów, woj. wielkopolskie; 16.10.11. – 1 os. (wideo), Dachnów, woj. podkarpackie. ◆ *Aquila clanga*: 10.02.2010 – 1 os., Łuszczów, woj. lubelskie; 29.03.11. – 1 os. (foto), Puszcza Knyszyńska, woj. podlaskie; 20.04.11. – 1 os. (foto), Nielisz, woj. lubelskie; 08.05.11. – 1 imm. (foto), Sosnowica, woj. lubelskie; 08.–30.08.11. – 1 os. (foto), Jurkowo, woj. warmińsko-mazurskie; 23.09.11. – 1 os. (foto), Objezierze, woj. wielkopolskie; 27.10.11. – 1 os., Mogilno, woj. kujawsko-pomorskie. ◆ *Aquila clanga* × *A. pomarina*: 17.09.11. – 1 juv. (foto), zb. Siemianówka, woj. podlaskie. ◆ *Aquila heliaca*: 08.03.11. – 1 os., Połazie Świętochowskie, woj. mazowieckie. ◆ *Aquila pennata*: 05.04.11. – 1 os. (odm. jasna), Brzozów, woj. mazowieckie; 15.06.11. – 1 os. (odm. jasna; foto), Tadzino, woj. pomorskie; 11.07.11. – 1 os. (odm. ciemna; foto), Krynica-Zdrój, woj. małopolskie. ◆ *Falco cherrug*: 22.01.11. – 1 juv. (foto), Opole, woj. opolskie; 08.07.11. – 1 juv., Wietlin, woj. podkarpackie; 11.12.11. – 1 os. (foto), zb. Słup, woj. dolnośląskie. ◆ *Falco peregrinus calidus*: 09.10.2009 – 1 juv. (foto), Krynica Morska, woj. pomorskie. ◆ *Charadrius morinellus*: 27.03.11. – 1 juv. (foto), Lednogóra, woj. wielkopolskie. ◆ *Stercorarius pomarinus*: 16.10.11. – 2 juv., Kąty Rybackie, woj. pomorskie. ◆ *Stercorarius longicaudus*: 19.07.11. – 1 juv. (foto), Karwia, woj. pomorskie; 22.09.11. – 1 imm., Hel, woj. pomorskie. ◆ *Larus glaucooides*: 29.01.11. – 1 imm. (2. zima; foto), Jez. Gosławskie, woj. wielkopolskie. ◆ *Larus hyperboreus*: 02.02.11. – 1 ad. (foto), Warszawa, woj. mazowieckie. ◆ *Psittacula krameri*: 13.06.11. – 1 os., Starachowice, woj. świętokrzyskie. ◆ *Otus scops*: 23.05.11. – 1 ♂, Żabnica, woj. śląskie. ◆ *Cecropis daurica*: 13.09.11. – 1 juv., Piaski, woj. pomorskie. ◆ *Motacilla flava thunbergi*: 17.05.11. – 1 ♂ (foto), gniazdowanie niepewne, Zabiele, woj. podlaskie. ◆ *Motacilla flava feldegg*: 06.05.11. – 1 ♂ (foto), Przeworno, woj. dolnośląskie; 04.09.11. – 1 ♂ (foto),

Okołowice, woj. śląskie. ♦ *Motacilla citreola*: 15.05.2010 – 1 para (foto), gniazowanie niepewne, Czerwone Bagno, woj. podlaskie; 12.07.11. – 1 para i 2 juv. (?), gniazdowanie niepewne, Kąty Rybackie, woj. pomorskie. ♦ *Acrocephalus melanopogon*: 11.05.2009 – 1 ♂, Sobótka, woj. dolnośląskie. ♦ *Acrocephalus dumetorum*: 22.06.11. – 1 ♂, Siedlce, woj. mazowieckie. ♦ *Phylloscopus trochiloides*: 20.06.2009 – 1 os., Murowaniec, woj. łódzkie; 21.04.11. – 1 ♂, Zaborówek, woj. mazowieckie. ♦ *Phylloscopus inornatus*: 14.10.11. – 1 os., ujście Wisły, woj. pomorskie. ♦ *Phylloscopus collybita tristis*: 02.11.11. – 1 imm. schwytany (foto), Wicie, woj. zachodniopomorskie; 14.11.11. – 1 os. (foto), Przemków, woj. dolnośląskie. ♦ *Loxia leucoptera*: 04.12.1993 – 1 ♂ ad., Niedźwiedź, woj. dolnośląskie. ♦ *Loxia pytyopsittacus*: 01.03.2009 – 1 ♂ ad. (foto), Rudziniec, woj. śląskie.

Rewizje – Revisions

Aquila pennata

27.07.2003 – 1 os., Wołosate, pow. bieszczadzki, woj. podkarpackie (S. Beuch, A. Ostrowska).

W myśl autorewizji obserwatora oznaczenie gatunku uznano za niepewne.

Anthus gustavi

14.04.1985 – 1 os., Gdańsk Przegalina, woj. pomorskie (M. Skakuj; ozn. KF).

W myśl autorewizji obserwatora (prawdopodobnie *A. cervinus*) oznaczenie gatunku uznano za niepewne.

Monticola saxatilis

27.10.2004 – 1 samiec ad., Babia Góra, pow. suski, woj. małopolskie (M. Dyduch).

W myśl autorewizji obserwatora oznaczenie gatunku uznano za niepewne.

Summary: Rare birds recorded in Poland in 2011

This report includes 501 accepted records from 2011, as well as 61 earlier ones, concerning 106 species and subspecies. None new species has been recorded for the first time in Poland. The Blyth's Reed Warbler *Acrocephalus dumetorum* was a new breeding bird for the country, whereas the Common Eider *Somateria mollissima* bred for the second time. Highlights of the year were: the second record of the Long-billed Dowitcher *Limnodromus scolopaceus*, the third of the Green-winged Teal *Anas carolinensis* and Sooty Shearwater *Puffinus griseus*, the fourth of the Slender-billed Gull *Chroicocephalus genei*, the fourth and fifth of the Cory's Shearwater *Calonectris diomedea*, and the sixth of the Ring-necked Duck *Aythya collaris*. Noteworthy are also high numbers of: the Red-breasted Goose *Branta ruficollis* (41), Pallid Harrier *Circus macrourus* (40), Long-legged Buzzard *Buteo rufinus* (14), Dotterel *Charadrius morinellus* (37), Pomarine Skua *Stercorarius pomarinus* (15), Blyth's Reed Warbler (24), and Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus* (12). Exceptional were also records of three species of vultures, including Black Vulture *Aegypius monachus* seen after a break of almost 30 years.

Records of each species are first presented regionally in alphabetic order of the provinces, afterwards chronologically; they contain: date, number of individuals, sex and age (if known), documentation if present (photo, phono, video, specimen, etc.), location, district, and in brackets names up to three observers, further brief comments and references in some cases. The number codes following the species name mean: the first one – number of records slash number of individuals till 2010 inclusive, the second one – number of records slash number of individuals in 2011; "ca" means approximate number of records or individuals, "n" instead of a number – unknown number of those. The report includes an appendix (Aneks) containing records not accepted, and a list of revisions, i.e. reconsidered records.

Literatura

- Anioła S. 1967a. Pingwin *Eudyptes chrysocome* (Forster) na Wolinie. Przegł. Zool. 11: 168–169.
- Anioła S. 1967b. O możliwości spotkania w terenie ptaków zbiegłych z niewoli. Przegł. Zool. 11: 169–170.
- van der Berg A., Haas M. 2011. WP report. Dutch Birding 33: 394–415.
- Betleja J. 2012. Pierwsze stwierdzenie szlamca długodziobego *Limnodromus scolopaceus* w Polsce. Ornis Pol. 53: 59–61.
- Czyżak M. 2001. Edredon *Somateria mollissima* – nowym gatunkiem lęgowym dla Polski. Not. Orn. 42: 63–64.
- Jasiński M., Barcz M., Janczyszyn A., Kajzer Z., Niemczyk A. 2012. Nowe obserwacje skowrończyka krótkopalcowego *Calandrella brachydactyla* na Pomorzu. Ptaki Pomorza 3: 122–125.
- Jasiński M., Barcz M., Kajzer Z. 2012. Pierwsze i drugie stwierdzenie czajki towarzyskiej *Vanellus gregarius* na Pomorzu na tle występowania gatunku w Polsce. Ptaki Pomorza 3: 112–116.
- Kaczorowski G. 2011. Pierwsze stwierdzenie mewy cienkodziobej *Larus genei* w województwie śląskim. Ptaki Śląska 18: 91–94.
- Kajzer Z. 2011. Pierwsze i drugie stwierdzenie cyraneczki karolińskiej *Anas carolinensis* w Polsce. Ornis Pol. 52: 154–157.
- Komisja Faunistyczna 2000a. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1998. Not. Orn. 41: 29–53.
- Komisja Faunistyczna 2000b. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1999. Not. Orn. 41: 293–316.
- Komisja Faunistyczna 2004. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2003. Not. Orn. 45: 169–194.
- Komisja Faunistyczna 2006. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2005. Not. Orn. 47: 97–124.
- Komisja Faunistyczna 2007. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2006. Not. Orn. 48: 107–136.
- Komisja Faunistyczna 2009. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2008. Not. Orn. 50: 111–142.
- Kowalski M., Domagała M. 2011. Drugie stwierdzenie burzyka szarego *Puffinus griseus* w Polsce. Ptaki Pomorza 2: 145–147.
- Maszkalo T., Pietkiewicz M. 2011. Trzecie stwierdzenie cyraneczki karolińskiej *Anas carolinensis* w Polsce. Ornis Pol. 52: 157–158.
- Stasiak J. 2011. Pierwsze stwierdzenie lęgu łączaka *Tringa glareola* na Śląsku. Ptaki Śląska 18: 97–99.
- Szymański P. 2012. Drugie stwierdzenie szlamca długodziobego *Limnodromus scolopaceus* w Polsce. Ornis Pol. 53: 61–63.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP „pro Natura”, Wrocław.
- Tumiel T., Grygoruk G. 2011. Pierwsze stwierdzenie lęgu zaroślówki *Acrocephalus dumetorum* w Polsce. Ornis Pol. 52: 288–291.

Errata do poprzednich raportów

- Raport nr 22, s. 113, wiersz 7 od dołu: zamiast 03.05.05. powinno być 13.05.05.
- Raport nr 25, s. 113, wiersz 18 od góry: dotyczy ptaka z niewoli, który powinien być wymieniony w kategorii E.
- Raport nr 26, s. 118, wiersz 8 od dołu: zamiast 22/25 powinno być 21/24.
- Raport nr 26, s. 119, wiersze 13–14 od góry należy skreślić.
- Raport nr 26, s. 121, Fot. 2: zamiast S. Sliwiński powinno być S. Aftyka.
- Raport nr 26, s. 134, wiersz 9 od dołu: zamiast pow. inowrocławski powinno być pow. mogileński.
- Raport nr 26, s. 137, wiersze 5–6 od dołu: S. Aftyka należy skreślić.
- Raport nr 26, s. 142, wiersz 6 od góry: zamiast Wyhary powinno być Sosnówka.
- Raport nr 27, s. 118, wiersz 4 od dołu: zamiast 24.–26.04.10. powinno być 24.–28.03.10.

Raport nr 27, s. 120, wiersze 9–11 od góry: obserwacje 25.03.–02.04.10. – 1 ad. i 1 imm. (foto), Kiszkowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski i inni) oraz 30.03.10. – 1 ad. i 1 imm. (wideo), Rybno Wielkie, pow. gnieźnieński (S. Karpicki) są tożsame i powinny być traktowane jako jedno stwierdzenie.

Raport nr 27, s. 120, wiersz 19 od góry: zamiast 14.10.10. powinno być 02. i 04.10.10.

Raport nr 27, s. 125, wiersz 10 od dołu: zamiast 18.05.10. powinno być 16.–18.05.10.

Raport nr 27, s. 126, wiersz 8 od dołu: zamiast www.clanga.com powinno być A. Sulej i inni.

Raport nr 27, s. 137, wiersz 2 od dołu: zamiast 1/1 powinno być 2/2.

Raport nr 27, s. 143, wiersz 8 od dołu należy skreślić.

Raport nr 27, s. 144, wiersze 14–15 od góry: zamiast 28.11.10. i 30.11.10. powinno być 28.10.10. i 30.10.10.

Komisja Faunistyczna SO PTZool

Sienkiewicza 21, 50-335 Wrocław

stawar@biol.uni.wroc.pl